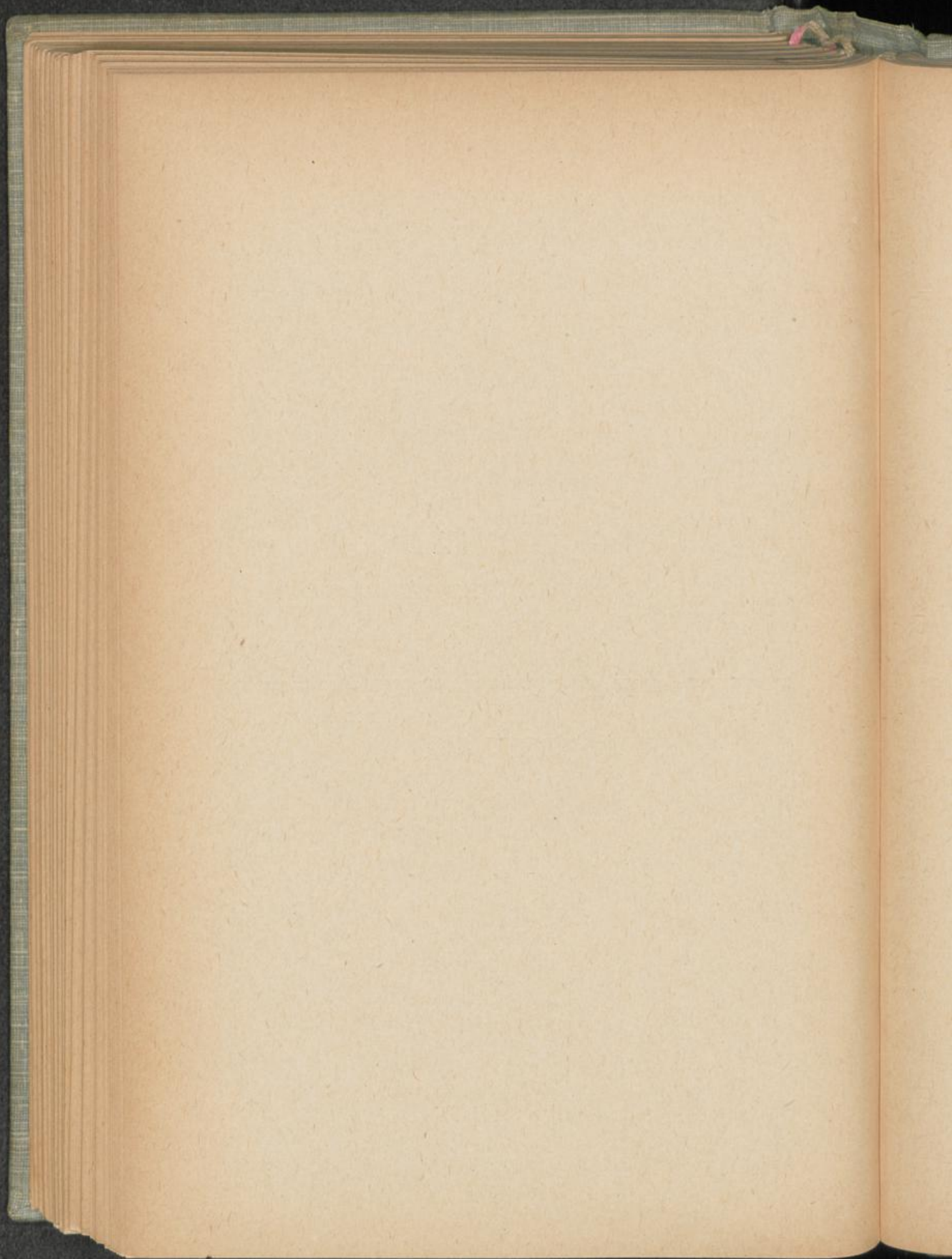

GRAMATIKO
DE LA LINGVO " ESPERANTO "

EN LINGVOJ : ANGLA, FRANCA, GERMANA, HISPANA, HOLANDA,
ITALA, RUSA, SVEDA

THE ELEMENTS OF THE ESPERANTO LANGUAGE

THE ALPHABET

a b c ĉ d e f g ĝ h ĥ i j k l m n o p r s ŝ t
u ŭ v z

All the letters are pronounced as in the English language, with the exception of the following.

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 50%;">as</td><td style="width: 50%;">in</td></tr> <tr><td>a 'a'</td><td>father</td></tr> <tr><td>c 'ts'</td><td>Tsar</td></tr> <tr><td>ĉ 'ch'</td><td>church</td></tr> <tr><td>e 'a'</td><td>care</td></tr> <tr><td>g 'g'</td><td>good</td></tr> </table>	as	in	a 'a'	father	c 'ts'	Tsar	ĉ 'ch'	church	e 'a'	care	g 'g'	good	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 50%;">as</td><td style="width: 50%;">in</td></tr> <tr><td>ĝ 'g'</td><td>gin</td></tr> <tr><td>ĥ 'ch'</td><td>loch</td></tr> <tr><td>i 'ee'</td><td>seen</td></tr> <tr><td>j 'y'</td><td>yes</td></tr> <tr><td>ĵ 's'</td><td>pleasure</td></tr> </table>	as	in	ĝ 'g'	gin	ĥ 'ch'	loch	i 'ee'	seen	j 'y'	yes	ĵ 's'	pleasure	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 50%;">as</td><td style="width: 50%;">in</td></tr> <tr><td>o 'o a'</td><td>boat</td></tr> <tr><td>s 's'</td><td>see</td></tr> <tr><td>ŝ 'sh'</td><td>shall</td></tr> <tr><td>u 'u'</td><td>rule</td></tr> <tr><td>aŭ 'ow'</td><td>cow</td></tr> </table>	as	in	o 'o a'	boat	s 's'	see	ŝ 'sh'	shall	u 'u'	rule	aŭ 'ow'	cow
as	in																																					
a 'a'	father																																					
c 'ts'	Tsar																																					
ĉ 'ch'	church																																					
e 'a'	care																																					
g 'g'	good																																					
as	in																																					
ĝ 'g'	gin																																					
ĥ 'ch'	loch																																					
i 'ee'	seen																																					
j 'y'	yes																																					
ĵ 's'	pleasure																																					
as	in																																					
o 'o a'	boat																																					
s 's'	see																																					
ŝ 'sh'	shall																																					
u 'u'	rule																																					
aŭ 'ow'	cow																																					

Every word is to be read as it is written. The accent always falls on the last syllable but one: — "vojo," "kantado," "interparolo."

The letters ŭ (corresponding to the English w) and ĵ are consonants; aŭ, eŭ, aj, ej, oj, and uj are therefore monosyllables. One has to pronounce therefore ankaŭ and *not* ankaŭ, bonaj and *not* bonaj, ĉiuj and *not* ĉiuj, &c.

GRAMMATICAL TERMINATIONS

and Characteristics.

o. a. e.

By adding one of these letters to the root word, substantives, adjectives and adverbs are formed.

There is no indefinite and only one definite article *la* for all genders, numbers and cases.

Substantives are formed with *o*, adjectives with *a*, and adverbs with *e*.

La patr'o the father. *patr'a*, paternal. *milit'o*, war. *milit'a*, military. *la feliĉ'o*, the happiness. *feliĉ'a*, happy. *feliĉ'e*, happily. *bon'a*, good. *bon'e*, well.

Compound words are formed by simple junction of the roots (the defining or qualifying word always standing first), and are written as a single word.

For the sake of euphony the grammatical endings of the defining word, *o*, *a*, and *e* may be inserted.

La vapor'ŝip'o the steamship. *la ter'pom'o*, the potato. *akvo'fal'o*, waterfall.

nokt'o mez'o, midnight. **ĝust'a temp'e**, at the right time. **sen'pag'e**, gratuitously.

The so-called foreign words, which the greater number of languages have taken from the same source and which therefore are already internationally understood and used, undergo no change in Esperanto, beyond conforming to its system of orthography.

Ortografio, orthography. **ortografia**, orthographic. **teatr'o**, theatre. **teatra** (not *teatrical'a*), theatrical.

j. n.

The plural is formed by adding the letter **j**, to the termination of the noun (**o**) or adjective (**a**). Adjectives agree with their nouns as regards number and case.

La patroj, the fathers. **bonaj, domoj**, good houses.

There are only two cases in Esperanto, the non-inflected one or the nominative and the inflected one or the accusative, which is formed by adding the letter **n** to the nominative, singular or plural.

La filo amas sia'n patro'n, the son loves his father. **mi vidas arbo'n**, I see trees.

Every preposition in the international language (except **je**) has a definite fixed meaning. All prepositions govern the nominative case. The possessive is formed by the preposition **de**.

De la patro, of the father, the father's. **al la patro**, to the father. **kun la patro**, with the father. **por la patroj**, for the fathers.

If it be necessary to employ some preposition and if it is not quite evident from the sense which it should be, the preposition **je** is used, which has no definite meaning. If ambiguity is not to be feared, we may use instead of **je** the accusative without a preposition.

Ridi je la kantado, to laugh at the singing. **sopiro je la patrujo**, longing for one's fatherland. **je la tria tago** or **la trian tagon**, on the third day.

In phrases answering the question *where?* (meaning direction) the word indicating the direction takes the accusative termination **n**.

Kie? where? kie'n vi iras? where are you going? **hejm'e**, at home, **hejme'n** home. **iri Parizo'n**, to go to Paris. **La birdo flugis en la ĉambro'n**, the bird flew into the room. **ĝi flugas en la ĉambro**, it flies in the room (it is in the room and flies there).

The comparative degree is formed by **pli**, more, and the superlative by **plej**, most. The word *than* is rendered by **ol**. **Pli blanka ol neĝo**, whiter than snow. **la plej alta monto**, the highest mountain.

The personal pronouns are :

Mi I, me, **ĉi** thou, thee, **li** he, him, **ŝi** she, her, **ĝi** it, **ni** we, us, **vi** you (sing. and plural, **ili** they, them, **si** himself, herself, itself, themselves, oneself (reflex), **oni** one people, they (the French "on").

The personal pronouns in the objective case also take the accusative **n**, and by adding the adjectival **a**, they are turned into possessive pronouns, obeying the rules for adjectives.

Mia my, mine. **via** your, yours. **ŝia** her, hers. **ĝia** its. **min** me (obj.) **iliajn patrojn**, their fathers (obj.) **liaj libroj**, his books.

obl. on. op.

The cardinal numbers never change their forms.

1 unu	4 kvar	7 sep	10 dek
2 du	5 kvin	8 ok	100 cent
3 tri	6 ses	9 naŭ	1000 mil

The tens and hundreds are formed by simple junction of the numerals: 533 = kvin'cent tri'dek tri.

Ordinals are formed by adding the adjectival **a** to the cardinals — unu'a, first. du'a, second. tri'a, third.

Multiples are formed by **obl**: kvar'obl'a, fourfold. dek'obl'a tenfold. Fractionals by **on**: du'on'o, a half. tri kvar'on'o'j three quarters.

By adding **op** collective numerals are formed: ok'op'e, by eights. dek'du'op'e, by dozens.

To form distributives one uses the preposition **po**: po ses, at the rate of six. po naŭ dek, at the rate of ninety. Firstly, secondly, thirdly are rendered by the adverbial form of the ordinals: unu'e, du'e, tri'e, &c.

as. is. os. us. u. i.

ant. int. ont. at. it. ot.

By means of these 12 grammatical terminations and characteristics and the auxiliary verb **esti**, we are able to render all voices, moods and tenses of the conjugation.

The verb never changes its form as regards number and person.

The first three terminations, **as**, **is**, **os** serve to indicate the three fundamental tenses:

- Present—mi skrib'as, I write
- Past— mi skrib'is, I wrote
- Future—mi skrib'os, I shall write

The next three, **us**, **u**, **i** help to form the conditional, imperative and infinitive moods:

- Conditional—mi skrib'us, I should write
- Imperative—skrib'u, write
- Infinitive—skrib'i, to write

By adding the personal pronoun to the imperative one expresses wish, intention or will:

(ke) li skrib'u, let him write, that he may write; ni skrib'u, let us write.

The characteristics **ant**, **int**, **ont** form the active participles:

- Present—skrib'ant'a, writing
- Past— skrib'int'a, having written
- Future—skrib'ont'a, about to write

By adding the grammatical terminations **o'**, **a** they become substantives and adjectives, and by adding **e** they obtain an adverbial character:

La leganto, the reader. **la pasinta nokto**, the past night. **instruante ni lernas**, in teaching we learn.

The passive participles are formed by the characteristics, **at**, **it**, **ot**.

- Present—am'at'a, being loved
- Past— am'it'a having been loved.
- Future— am'ot'a about to be loved.

These also can be turned into substantives, adjectives and adverbs:

La amato, amatino, the sweetheart. kuiritaj terpomoj, boiled potatoes. li revenis el la batalo vundite, having been wounded, he returned from the battle.
By the help of the auxiliary **esti** the compound tenses are formed.

vi estas petata, you are requested (singular)
(literally : you—are—being requested).

ni estos skribintaj, we shall have written
(literally : we—shall be—having written).

ŝi estus laboranta, she would be working

li estis dormonta, he was about to sleep

mi estas amita, I have been loved

(literally : I—am—having been loved).

estu benata, be blessed

PREFIXES

- bo-** denotes *relation by marriage* : **patro**, father. **bopatro**, father-in-law. **frato**, brother. **bofrato**, brother-in-law.
dis- denotes *separation* (as in English) : **jeti**, to throw. **disjeti**, to throw about. **semi**, to sow. **dissemi**, to disseminate.
ek- denotes *beginning and momentary action* : **brili**, to shine. **ekbrili**, to flash. **kanti**, to sing. **ekkanti**, to start singing.
ge- denotes *persons of both sexes, taken together* : **mastro**, master. **gemastroj**, master and mistress. **onklo**, uncle. **geonkloj**, uncle and aunt.
mal- denotes *opposite ideas*. **riĉa**, rich. **malriĉa**, poor. **fermi**, to shut. **malfermi**, to open.
re- denotes *return and repelition* : **veni**, to come. **reveni**, to come back. **brili**, to shine. **rebrili**, to reflect.

SUFFIXES

- ad-** denotes *duration and continuation of action* : **paf**, a shot. **pafado**, shooting. **rigardi**, to look at. **rigardadi**, to view.
-aj- denotes *concrete ideas* : **mola**, soft. **molajo**, soft material. **amika**, friendly. **amikaĵo**, a kindness.
-an- denotes *an inhabitant, member or partisan* : **Londono**, London. **Londonano**, Londoner. **Kristo**, Christ. **Kristano**, a christian.
-ar- denotes *a collection of things* : **vorto**, a word. **vortaro**, a dictionary. **arbo**, a tree. **arbaro**, a forest.
-ĉj- denotes *masculine affectionate diminutives* : **Josefo**, Joseph. **Joĉjo**, Joe.
-ebl- denotes *possibility (engl.—able.—ible)* : **vidi**, to see. **videbla**, visible. **kredi**, to believe. **kredebla**, credible.
-ec- denotes *abstract ideas* : **mola**, soft. **moleco**, softness. **amika**, friendly. **amikeco**, friendship.
-eg- denotes *enlargement, intensity of degree* : **domo** a house. **domego**, a mansion. **varma**, warm. **varmega**, hot.
-ej- denotes *place allotted to* : **lerni**, to learn. **lernejo** school. **kuri**, to cook. **kuirejo**, kitchen.
-em- denotes *propensity or disposition* : **babili**, to chatter **babilema**, loquacious. **kredi** to believe. **credema**, credulous.

ANGLA

- er—denotes *one object of a collection* : **mono**, money, **monero**, coin. **sablo**, sand. **sablero**, grain of sand.
- estr—denotes *a chief or leader* : **ŝipo**, ship. **ŝipestro**, captain. **regno**, state. **reĝnestro**, ruler.
- et—denotes *diminution of degree, etc.* : **lago**, lake. **lageto**, pond. **varma**, warm. **varmeta**, lukewarm.
- id—denotes *the young of, the descendant of* : **kato**, cat. **katido**, a kitten. **hundo**, dog. **hundido**, a puppy.
- ig—denotes *causing something to be* : **morta**, dead. **mortigi**, to kill. **bruli**, to burn. **bruligi**, to set on fire.
- iĝ—denotes *the action of becoming* : **ruĝa**, red. **ruĝigi**, to blush. **fluida**, fluid. **fluidigi**, to become fluid.
- il—denotes *a tool or instrument* : **bori**, to drill. **borilo**, a gimlet. **razi**, to shave. **razilo**, a razor.
- ind—denotes *worthiness* : **admiri**, to admire. **admirinda**, worthy of admiration. **memori**, to remember. **memorinda**, memorable.
- ing—denotes *holder into which one object is put* : **plumo**, pen. **plumingo**, penholder. **kandelo**, candle. **kandelingo**, candlestick.
- in—denotes *feminines* : **onklo**, uncle. **onklino**, aunt. **koko**, cock. **kokino**, hen.
- ist—denotes *trade profession or occupation* : **drogo**, drug. **drogisto**, a druggist. **boto** a boot. **botisto**, a bootmaker.
- nj—denotes *feminine affectionate diminutives* : **Florenco**, Florence. **Flonjo**, Flo.
- uj—denotes *container of material or a collection* : **inko**, ink. **inkujo**, inkstand. **mono**, money. **monujo**, purse.
- ul—denotes *one remarkable for some quality* : **brava**, brave. **bravulo**, a brave man. **bela**, beautiful. **belulino**, a beauty (feminine).
- um—*indefinite suffix playing similar role in forming words as "je" amongst the prepositions.*
plena, full. **plenumi**, to fulfil. **vento**, wind. **ventumilo**, fan. **kruco**, cross. **krucumi**, crucify.

FORMATION OF WORDS

If several roots (or roots with affixes and grammatical terminations) express one idea, they are written as one.

For the sake of greater clearness to learners they are sometimes separated by small strokes : — **Malfort'ec'o**, **bedaŭr'ind'e**, **facil'ig'i**, **kre'int'o**.

Thought forming one idea these words are composed of several parts, which must be looked for separately in the vocabulary.

You will very soon know the grammatical terminations, prefixes and suffixes by heart.

Then all you have to do is to eliminate them from the word to be deciphered and to consult the vocabulary for the fundamental root left.

Malfort'ec'o—You will find 'ec' denotes *abstract qualities*, 'o' ending of noun, **mal'** opposites, and **fort'** strong. Therefore **forteco** = strength. **malforteco** = weakness.

Bedaŭr'ind'e—You will find : **ind'** denotes *worthiness*, 'e' ending of adverbs, **bedaŭr'** regret. Therefore **bedaŭrinde** = regrettably.

Facil'ig'i—'ig' to cause to be, 'i' ending of infinitives, **facil'** easy. Therefore **faciligi** = to facilitate.

kre'int'o—'kre' to create, 'int' ending of past participle active, 'o' ending of substantives. Therefore **kreinto** = creator.

EXERCISES

1.

La patr'o est' as tre bon'a. Mi vid'is grand'a'n hund'o'n en la ĝarden'o
The father is very good. I saw a great dog in the garden.
Mi parol'os hodiaŭ al mi'a patr'o pri la libr'o. Don'u al mi la libr'et'o'n.
I shall speak to-day to my father about the book. Give me the booklet.
La bird'o'j hav'is nest'o'j'n en la arb'o'j. Ven'u al mi hodiaŭ vesper'e.
The birds had nests in the trees. Come to me to-day evening.
Ĉu vi dir'as al mi la ver'o'n? La dom'o aparten'as al mi. Sinjor'o
Whether you tell me the truth? The house belongs to me Mr.
Petr'o kaj li'a edz'in'o tre am'as mi'a'j'n infan'o'j'n.
Peter and his wife much love my children.

2.

Ĉu vi jam trov'is via'n horloĝ'o'n? Mi ĝi'n ankoraŭ ne serĉ'is;
Have you already found your watch? I have not yet looked for it;
kiam mi fin'os mi'a'n labor'o'n, mi serĉ'os mi'a'n horloĝ'o'n, sed mi tim'as,
when I (shall) have finished my work, I shall look for my watch, but I am afraid,
ke mi ĝi'n jam ne trov'os.
that I shall not find it any more

3.

"Simpla, fleksebla, belsona, vere internacia en siaj elementoj, la lingvo Esperanto prezentas al la mondo civilizita la sole veran solvon de lingvo internacia; ĉar, tre facila por homoj nemulte instruitaj, Esperanto estas komprenata sen peno de la personoj bone edukitaj. Mil faktoj atestas la meriton praktikan de la nomita lingvo."

INTERNACIA PROPAGANDEJO ESPERANTISTA

135, High Holborn, LONDON, W. C.

To Non-Esperantists

I. P. E. Sends all information concerning the International Language, Esperanto, a complete Grammar and Vocabulary, post free on receipt of international reply coupon or stamps for 2 ½ d.

To Propagandists

I. P. E. Supplies the celebrated Ĉefeĉ books in various languages.
"Ŝlosiloj" (Keys) 100 copies, 3 s.
"Tutoj" (whole of Esperanto) 100 copies, 5 s. 6 d.

Full Price List of Stars, Badges, and free on application

Publishing Office of "LA PROPAGANDISTO"

FRANCA

LES ÉLÉMENTS
DE LA
LANGUE ESPERANTO

ALPHABET

a b c ĉ d e f g ĝ h ĥ i j ĵ k l m n o p r s ŝ t
u ŭ v z

Toutes les lettres, excepté les suivantes, ont la même prononciation qu'en français :

Prononciation	Prononciation	Prononciation
c 'ts' <i>Tsar</i>	h 'h' (<i>aspiré</i>)	o 'ô' <i>côte</i>
ĉ 'tch' <i>Ichèque</i>	ĥ 'h' (<i>guttural</i>)	ŝ 'ch' <i>chal</i>
g 'g' <i>gant</i>	ĵ 'j' <i>yeux</i>	u 'ou' (<i>long</i>)
ĝ 'dj' <i>adjutant</i>	j 'j' <i>jour</i>	ŭ 'ou' (<i>bref</i>)

TERMINAISONS GRAMMATICALES

o. a. e.

Si l'on ajoute une de ces lettres à la racine d'un mot, on forme respectivement les substantifs, adjectifs et adverbess.

L'esperanto n'a ni article indéfini (un, une), ni partitif (du, de la, des); il n'a qu'un article défini : **la**, employé pour tous les genres, nombres et cas.

Les substantifs se forment avec **o**, les adjectifs avec **a**, les adverbess avec **e**.

La patr'o le père, **patr'a** paternel, **pano** du pain, **milit'o** une guerre, **milit'a** militaire, **feliĉ'e** heureusement, **feliĉ'o** le bonheur, **terur'o** un terreur, **terur'a** terrible, **la ĵaro** l'année, **ĵare** annuellement.

Les mots composés s'obtiennent par simple adjonction des éléments (le mot déterminant étant toujours le premier). Par raison d'euphonie on peut intercaler les terminaisons grammaticales **o**, **a**, **e**, dans le corps du mot composé.

La vapor'ŝip'o, le vapeur, **la ter'pom'o**, la pomme de terre **akv'ofal'o**, cascade, **nokt'o mez'o**, minuit, **ĝust'a temp'e**, au bon moment, **sen'pag'a**, gratuit.

Les mots étrangers empruntés par la plupart des langues à la même source et dont la signification et l'usage sont déjà internationaux ne changent pas en Esperanto. Ils doivent toutefois se conformer à l'orthographe Esperanto.

ortografi'o, orthographe, **ortografi'a**, orthographique, **teatr'o**, théâtre, **teatr'a**, (et non **teatra'la**), théâtral.

Chaque mot doit se lire comme il est écrit, l'accent étant toujours sur l'avant-dernière syllabe : — "vojo," "kantado," "interparolo."

j. n.

Le pluriel se forme par addition de la lettre **j** à la terminaison du substantif (**o**) et de l'adjectif (**a**). L'adjectif s'accorde avec le substantif en ce qui concerne le nombre et le cas.

La patroj, les pères, **bonaĵ domoj**, de bonnes maisons.

Il n'y a que deux cas en Esperanto : le mot simple sans caractéristique spéciale (substantif, adjectif ou pronom), qui s'appelle "nominatif" et le complément direct, qui se forme par la lettre **n** ajoutée au nominatif singulier ou pluriel, et que nous appelons "accusatif."

La filo amas sia'n patro'n, le fils aime son père; **mi vidas arbojn**, je vois des arbres.

Chaque préposition a dans la langue internationale une signification fixe et déterminée. Toutes les prépositions gouvernent le nominatif. Les compléments indirects se forment par les prépositions.

De la patro, du père; **al la patro**, au père; **kun la patro**, avec le père; **por la patroj**, pour les pères.

S'il est nécessaire d'employer une préposition et que vous ne voyiez pas clairement de laquelle on doit se servir, employez la préposition **je**, qui n'a pas de signification déterminée. S'il n'y a pas de confusion à craindre on peut, au lieu de **je**, employer l'accusatif sans préposition.

Ridi je blindulo, rire d'un aveugle; **sopiri je la patrujo**, soupirer après la patrie; **je la tria tago** ou **la trian tagon**, le troisième jour.

Dans les phrases répondant à la question *où?* (signifiant direction) les mots qui expriment la direction prennent l'**n** accusatif.

Kie? Oŭ? Kie n vi iras? Oŭ allez-vous? hejme'n, chez moi; **Iri Parizo'n**, aller à Paris; **la birdo flugas en la ĉambro'n**, l'oiseau vole dans la chambre; **ĝi flugas en la ĉambro**, il vole dans la chambre (il est dans la chambre et y vole).

Le degré comparatif est formé par **pli plus**, et le superlatif par **plej le plus**. Le mot *que* est traduit par **ol**. **Pli blanka ol neĝo**, plus blanc que la neige, **la plej alta monto**, la plus haute montagne.

Les pronoms personnels sont :

Mi, je, moi, **ci**, tu, toi, **il**, il, lui, **ŝi**, elle, **ĝi**, il, elle, **ni**, nous, **vi**, vous, **ili**, ils, elles, eux, **si**, lui-, elle-, soi-même ou eux-, elles-mêmes, **oni**, on.

Compléments directs, ils prennent l'**n** accusatif, et, par l'addition de la caractéristique **a**, ils deviennent possessifs, et suivent les règles de l'adjectif.

Mia, mon, ma, mien, mienne, **via**, votre, vôtre, **ŝia**, son, sa, sien, sienne, **iliajn patrojn**, leurs pères (compl. direct), **amu ŝin**, aimez-la (compl. direct), **mia ĉapelo**, mon chapeau.

obl. on. op.

Les nombres cardinaux sont toujours invariables.

1 unu	4 kvar	7 sep	10 dek
2 du	5 kvin	8 ok	100 cent
3 tri	6 ses	9 naŭ	1000 mil

Les dizaines et centaines sont formées par la simple réunion des nombres
533 = **kvin'cent'tri dek tri**.

Les ordinaux se forment par addition de la caractéristique **a** aux cardinaux : **unu'a premier**, **du'a second**, **tri'a troisième**.

FRANCA

Les multiplicatifs se forment à l'aide du suffixe **obl'** : **kvar'obl'a**, quadruple. Les fractionnaires à l'aide du suffixe **on'** : **du on'o**, un demi, **tri kvar'on'o'j**, trois quarts. Les collectifs à l'aide du suffixe **op'** : **dek'du op'e**, à douze, **ok'op'e**, à huit.

Pour indiquer le degré de distribution, on se sert de la préposition **po** : **po ses**, à raison de six, **po naŭ dek**, à raison de quatre-vingt-dix (chacun).

Premièrement, deuxièmement, troisièmement, etc., se rendent par la forme adverbiale des cardinaux : **unu'e**, du'e, tri'e, etc.

as. is. os. us. u. i.

ant. int. ont. at. it. ot.

Au moyen de ces douze caractéristiques ou terminaisons grammaticales et du verbe auxiliaire **esti** (*être*), on peut rendre tous les temps et modes de la conjugaison active ou passive. Le verbe ne change ni pour les personnes ni pour les nombres.

Les trois terminaisons **as**, **is**, **os**, marquent les trois temps fondamentaux.

Présent—**mi skrib'as**, j'écris

Passé— **mi skrib'is**, j'écrivis

Futur— **mi skrib'os**, j'écrirai

Us, **u**, **i** servent à former le conditionnel, l'impératif et l'infinitif :

Conditionnel—**mi skrib'us**, j'écrirais

Impératif— **skrib'u**, écris, écrivez

Infinitif— **skrib'i**, écrire

Par l'addition du pronom personnel, l'impératif sert à exprimer l'intention, le désir et la volonté : (**ke**) **il skribu**, (*qu'*)il écrive, **ni skribu**, écrivons.

Ant, **int**, **ont** forment les participes actifs :

Présent— **skrib'ant'a**, écrivant

Passé— **skrib'int'a**, ayant écrit

Futur— **skrib'ont'a**, qui écrira

Par l'addition des terminaisons **o**, **a**, ils deviennent substantifs, adjectifs, et par celle de **e** ils obtiennent un caractère adverbial :

La leganto, le lecteur; **la pasinta nokto**, la nuit dernière; **instruante ni lernas**, nous apprenons en enseignant.

Les participes passifs se forment au moyen des caractéristiques **at**, **it**, **ot** :

Présent— **am'at'a**, étant aimé

Passé— **am'it'a**, ayant été aimé

Futur— **am'ot'a**, qui sera aimé

Ils peuvent également devenir substantifs, adjectifs, adverbes :

La kaptito, le prisonnier; **la amatino**, l'aimée; **kuiritaj terpomoj**, pommes de terre cuites; **li revenis el la batalo vundite**, ayant été blessé, il revenait de la bataille.

On forme les temps composés au moyen du verbe auxiliaire **esti** (*être*)

vi estas petata, vous êtes prié—(sing).

(litt. : vous—êtes—étant prié).

ni estos skribintaj, nous aurons écrit.

(litt. : nous—serons—ayant écrit).

ŝi estus laboranta, elle serait en train de travailler.

Li estis dormonta, il allait dormir.

(litt. : il—était—qui dormira).

mi estas amita, j'ai été aimé.

(lit. : je—suis—ayant été aimé).

estu benata, soyez béni.

PREFIXES

- bo-** marque *parenté résultant du mariage* : **patro**, père; **bopatro**, beau-père; **frato** frère; **bofrato**, beau-frère.
dis- marque *la désunion* : **jeti**, jeter; **disjeti**, éparpiller; **semi**, semer; **dissemi**, disséminer.
ek- marque *action commençant ou qui est momentanée* : **krii**, crier; **ekkrii**, s'écrier; **kanti**, chanter; **ekkanti**, se mettre à chanter.
ge- marque *réunion des deux sexes* : **patro**, père; **gepatroj**, parents (père et mère); **onklo**, oncle; **geonkloj**, oncle et tante.
mal- marque *les contraires* : **riĉa**, riche; **malriĉa**, pauvre; **fermi**, fermer; **malfermi**, ouvrir.
re- marque *en relour, de nouveau* : **veni**, venir; **reveni**, revenir; **brilo**, éclat, **rebrilo**, reflet.

SUFFIXES

- ad-** marque *durée dans l'action* : **pafo**, coup de fusil; **paŝado**, fusillade; **krii**, crier; **kriadi**, crier longtemps.
-aj- marque *une idée concrète* : **mola**, mou; **molajo**, chose molle; **amiko**, ami, **amikaĵo**, un acte d'amitié.
-an- marque *un habitant, membre, partisan* : **Parizo**, Paris; **Parizano**, Parisien; **Kristo**, Christ; **Kristano**, chrétien.
-ar- marque *une collection de* : **vorto**, un mot; **vortaro**, vocabulaire; **arbo**, arbre; **arbaro**, forêt.
-ĉj- marque *un diminutif d'affection masculin* : **Josefo**, Joseph; **Joĉjo**, petit Joseph.
-ebl- signifie *qui se peut* : **vidi**, voir; **videbla**, visible; **kredi**, croire; **kredebla**, croyable.
-ec- marque *une idée abstraite* : **mola**, mou; **moleco**, la mollesse; **amiko**, ami; **amikeco**, amitié.
-edz- marque *le conjoint de* : **doktoro**, docteur, **doktoredzino**, femme de docteur; **fratino**, sœur; **fratinedzo**, beau-frère (mari de la sœur).
-eg- marque *le plus haut degré* : **varma**, chaud; **varmega**, brûlant; **vento**, vent; **ventego**, tempête.
-ej- marque *le lieu affecté à* : **lerni**, apprendre; **lernejo**, école; **kuiri**, faire cuire; **kuirejo** cuisine.
-em- marque *penchant, disposition à* : **kredi**, croire; **kredebla**, crédule; **babili**, babiller; **babilema**, loquace.
-er- marque *une unité partielle* : **mono**, argent; **monero**, pièce de monnaie; **sablo**, sable; **sablero**, grain de sable.
-estr- marque *le chef de* : **ŝipo**, bateau; **ŝipestro**, capitaine; **regno**, Etat; **regnestro**, chef d'Etat.
-et- marque *un diminutif* : **lago**, lac; **lageto**, étang; **ridi**, rire; **rideti**, sourire.
-id- signifie *enfant, descendant de* : **bovo**, bœuf; **bovido**, veau; **koko**, coq; **kokido**, poulet.
-ig- veut dire *faire, rendre* : **morta**, mort; **mortigi** tuer; **bruli**, brûler; **bruligi**, faire brûler.
-iĝ- veut dire *se faire, devenir* : **ruĝa**, rouge; **ruĝiĝi**, rougir; **fluida**, liquide; **fluidiĝi**, se liquéfier.
-il- marque *un instrument* : **razi**, raser; **razilo**, rasoir; **bori**, percer; **borilo**, foret.

FRANCA

- in—marque le sexe féminin : **onklo**, oncle; **onklino**, tante; **koko**, coq; **kokino**, poule.
- ind—signifie *digne de* : **admiri**, admirer; **admirinda**, admirable; **laüdi**, louer; **laüdinda**, louable.
- ing—signifie *qui porte, renferme un seul objet exprimé par la racine* : **plumo**, plume, **plumingo**, porte-plume; **kandelo**, chandelle; **kandelingo**, chandelier.
- ist—marque *commerce, profession* : **ŝuo**, soulier; **ŝuisto**, cordonnier; **maro**, mer; **maristo**, marin.
- nj—marque un *diminutif d'affection féminin* : **Mario**, Marie; **Marinjo**, petite Marie.
- uj—signifie *qui porte, renferme une matière ou collection* : **inko**, encre; **inkujo**, encrier; **mono**, argent; **monujo**, porte-monnaie.
- ul—marque *l'être caractérisé par* : **brava**, brave; **bravulo**, un homme brave; **bela**, beau; **belulino**, une beauté.
- um—*suffixe indéterminé jouant le même rôle dans la formation des mots que je parmi les prépositions* : **kruco**, croix; **krucumi**, crucifier; **vento**, vent; **ventumilo**, éventail.

FORMATION DES MOTS

Si plusieurs racines (ou racines avec affixes et terminaisons grammaticales) expriment une seule idée, on les écrit en un seul mot.

Toutefois pour faciliter les choses aux commençants, on les sépare par des apostrophes : — **mal'fort'ec'o**, **bedaür'ind'e**, **facil'ig'i**, **kre'int'o**.

Quoique ne rendant qu'une seule idée, ces mots sont composés de plusieurs parties et l'on doit chercher le sens de chacune d'elles dans le vocabulaire.

Vous saurez bientôt par cœur les terminaisons grammaticales, suffixes et affixes, et il ne vous restera alors qu'à les éliminer du mot à traduire et à chercher la racine dans le vocabulaire.

Mal'fort'ec'o — Vous trouverez **ec'** dénote *qualité*, **o'** *substantif*, **mal'** *opposition*, **fort'** *fort*; donc **forteco** = *force*, **malforteco** = *faiblesse*.

Bedaür'ind'e — Vous trouverez **ind'** signifie *digne de*, **e'** *adverbe*, **bedaür** *regret*; donc **bedaürinde** = *regrettablement, malheureusement*.

Facil'ig'i — **ig'** *tendre, i' infinitif*, **facil'** *facile*; donc **faciligi** = *faciliter*.

Kreinto — **int'** *part. pass. act. o' substantif*, **kre'** *créer*, donc **kreinto** = *créateur*.

EXERCICES

I.

La patr'o est'as tre bon'a. Mi vid'is granda'n hundo'n en la ĝarden'o.

Le père est très bon. Je vis un grand chien dans le jardin.

Mi parol'os hodiaŭ al mi'a patr'o pri la libr'o. Don'u al mi la libr'et'o'n.

Je parlerai aujourd'hui à mon père du livre. Donnez-moi le petit livre.

La bird'o'j hav'is nest'o'jn en la arb'o'j. Ven'u al mi hodiaŭ vesper'e.

Les oiseaux avaient des nids dans les arbres. Venez me voir ce soir.

Ĉu vi dir'as al mi la ver'o'n? La dom'o aparten'as al mi. Sinjor'o Petr'o
Est-ce que vous dites à moi la vérité? La maison appartient à moi. Monsieur Pierre
kaj l'ia edz'in'o tre am'as mi'a'jn infan'o'jn.
et sa femme beaucoup aiment mes enfants.

2.

Ĉu vi jam trov'is via'n horlog'o'n? Mi ĝin ankoraŭ ne serĉ'is; kiam
Avez-vous déjà trouvé votre montre? Je ne l'ai pas encore cherchée; quand
mi est'os fin int'a mi'a'n labor'o'n, mi serĉ'os mi'a'n horlog'o'n, sed mi tim'as,
j'aurai fini mon travail je chercherai ma montre, mais j'ai peur,
ke mi ĝin jam ne trov'os.
que je ne la trouverai plus.

3.

“ Simpla, fleksebla, belsona... (vid. p. 244). ”

INTERNACIA

PROPAGANDEJO ESPERANTISTA

135, High Holborn, LONDON, W. C.

Non-Esperantistes

Envoyez-nous 25 centimes (timbres-poste ou coupon-réponse)
et vous recevrez par retour tous les renseignements nécessaires
sur la langue internationale Esperanto avec grammaire et dic-
tionnaire complet.

Propagandistes

Demandez nos brochures bien connues Ĉefeĉaĵoj en diffé-
rentes langues :

“ Slosiloj ” (clefs) 100 exemplaires, 3 fr. 50.

“ Tutoj ” (tout l'Esperanto) 100 exemplaires, 7 francs.

Prix courant des Etoiles, Insignes, etc., envoyé franco sur demande

Editeurs de “ LA PROPAGANDISTO ”

DIE BESTANDTEILE DER ESPERANTO SPRACHE

DAS ALPHABET.

a b c ĉ d e f g ĝ h ĥ i j ĵ k l m n o p r s ŝ t
u ŭ v z

Alle Buchstaben werden ausgesprochen wie in der deutschen Sprache mit Ausnahme der folgenden :

<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; padding-right: 5px;"> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">wie</td> <td style="width: 50%;">in</td> </tr> <tr> <td>c 'z'</td> <td>Zahl</td> </tr> <tr> <td>ĉ 'tsch'</td> <td>Tscheche</td> </tr> <tr> <td>ĝ 'g'</td> <td>gentleman</td> </tr> </table> </td> <td style="width: 50%; padding-left: 5px;"> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">wie</td> <td style="width: 50%;">in</td> </tr> <tr> <td>ĥ 'ch'</td> <td>Wache</td> </tr> <tr> <td>ĵ 'j'</td> <td>Journal</td> </tr> <tr> <td>s 'ss'</td> <td>Strasse</td> </tr> </table> </td> </tr> </table>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">wie</td> <td style="width: 50%;">in</td> </tr> <tr> <td>c 'z'</td> <td>Zahl</td> </tr> <tr> <td>ĉ 'tsch'</td> <td>Tscheche</td> </tr> <tr> <td>ĝ 'g'</td> <td>gentleman</td> </tr> </table>	wie	in	c 'z'	Zahl	ĉ 'tsch'	Tscheche	ĝ 'g'	gentleman	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">wie</td> <td style="width: 50%;">in</td> </tr> <tr> <td>ĥ 'ch'</td> <td>Wache</td> </tr> <tr> <td>ĵ 'j'</td> <td>Journal</td> </tr> <tr> <td>s 'ss'</td> <td>Strasse</td> </tr> </table>	wie	in	ĥ 'ch'	Wache	ĵ 'j'	Journal	s 'ss'	Strasse	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">wie</td> <td style="width: 50%;">in</td> </tr> <tr> <td>ŝ 'sch'</td> <td>Schiff</td> </tr> <tr> <td>v 'w'</td> <td>Weller</td> </tr> <tr> <td>z 's'</td> <td>Rose</td> </tr> </table>	wie	in	ŝ 'sch'	Schiff	v 'w'	Weller	z 's'	Rose
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">wie</td> <td style="width: 50%;">in</td> </tr> <tr> <td>c 'z'</td> <td>Zahl</td> </tr> <tr> <td>ĉ 'tsch'</td> <td>Tscheche</td> </tr> <tr> <td>ĝ 'g'</td> <td>gentleman</td> </tr> </table>	wie	in	c 'z'	Zahl	ĉ 'tsch'	Tscheche	ĝ 'g'	gentleman	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">wie</td> <td style="width: 50%;">in</td> </tr> <tr> <td>ĥ 'ch'</td> <td>Wache</td> </tr> <tr> <td>ĵ 'j'</td> <td>Journal</td> </tr> <tr> <td>s 'ss'</td> <td>Strasse</td> </tr> </table>	wie	in	ĥ 'ch'	Wache	ĵ 'j'	Journal	s 'ss'	Strasse										
wie	in																										
c 'z'	Zahl																										
ĉ 'tsch'	Tscheche																										
ĝ 'g'	gentleman																										
wie	in																										
ĥ 'ch'	Wache																										
ĵ 'j'	Journal																										
s 'ss'	Strasse																										
wie	in																										
ŝ 'sch'	Schiff																										
v 'w'	Weller																										
z 's'	Rose																										

Jedes Wort wird so gelesen wie es geschrieben ist. Der Ton liegt stets auf der vorletzten Silbe : — " vojo, " " kantado, " " interparolo, " ŭ und ĵ sind Konsonanten. Jede Silbe hat nur einen Vokal. Man betont hodiaŭ, ankaŭ, homoj, bonaj, ĉiuj und nicht hodiaŭ, ankaŭ, homoj, bonaj, ĉiuj etc.

GRAMMATISCHE ENDUNGEN

o. a. e.

Durch Hinzufügung eines dieser Buchstaben zu einem Stammwort entstehen Substantive (Hauptwörter), Adjektive (Eigenschaftswörter und Adverbien (Umstandswörter). Es gibt keinen unbestimmten und nur einen bestimmten Artikel (Geschlechtswort) *la* für alle Geschlechter, jede Zahl und jeden Fall.

Substantive werden gebildet durch *o*, Adjektive durch *a* und Adverbien durch *e*.
La patr'o der Vater. *patr'a* väterlich. *jar'o* Jahr. *jar'a* jährlich. *la feliĉ'o* das Glück. *feliĉ'a* glücklich (adj.) *feliĉ'e* glücklich (adv.) *terur'o* Schrecken. *terur'a* schrecklich (adj.) *terur'e* schrecklich (adv.)

Zusammengesetzte Wörter werden durch einfache Zusammenstellung von Stammwörtern gebildet und als ein Wort geschrieben. Das bestimmende, qualifizierende Stammwort hat an erster Stelle zu stehen.

Des Wohllauts wegen dürfen die grammatikalischen Endungen (*o*, *a* oder *e*) des Bestimmungswortes fortgelassen werden.

La vapor ŝip'o das Dampfschiff, *la ter pom'o* die Kartoffel. *akv'o fal'o* Wasserfall. *mez'o nokt'o* Mitternacht. *ĝust'a temp'e* rechtzeitig. *sen pag'e* gratis. *grand'anim'e* grossmütig.

Fremdsprachliche Wörter, welche in den meisten Sprachen derselben Quelle entnommen und deshalb bereits international verständlich sind und gebraucht werden,

bleiben unverändert. Sie müssen aber der Esperanto-Orthographie entsprechend geschrieben werden.

Ortografio Orthographie. **ortografio** ortographisch. **teatro** Theater. **teatra** (nicht *teatra*), *theatralisch*.

j. n.

Der Buchstabe **j** dient zur Bildung des Plurals (Mehrzahl). Das Adjektiv richtet sich in Zahl und Fall nach seinem Substantiv.

La patroj die Väter. **bonaj domoj** gute Häuser.

Es giebt nur zwei Fälle in Esperanto: den Nominativ (Werfall) das einfache unflektierte Wort (**homo**) und den Akkusativ (Wenfall) welcher durch Hinzufügung des Buchstaben **n** zum Nominativ gebildet wird (**homo n**).

La filo amas sia'n patro'n der Sohn liebt seinen Vater. **mi vidas arbojn** ich sehe Bäume.

Jede Präposition (Vorwort) hat in der Esperanto Sprache ihre bestimmte, feststehende Bedeutung mit Ausnahme der unbestimmten Präposition **je**, welche angewandt wird, wenn aus dem Sinn des Satzes nicht ersichtlich, welche Präposition zu wählen ist. Anstatt der Präposition **je** kann auch, falls die Deutlichkeit nicht darunter leidet, der Akkusativ ohne Präposition stehen.

Alle Präpositionen regieren den Nominativ. Mit Hülfe der Präpositionen **de** und **al** bildet man den Genitiv (Wessfall) und Dativ (Wemfall).

De la patro des Vaters. **al la patro** dem Vater. **kun la patro** mit dem Vater. **por la patroj** für die Väter. **ridi je kriplulo** über einen Krüppel lachen. **sopiro je la patrujo** Sehnsucht nach dem Vaterland. **je la tria tago** oder **la trian tagon** am dritten Tage.

Auf die Frage "wohin?" bekommt das die Richtung angegebende Wort auch die Akkusativendung **n**.

Kie? wo? **Kie'n vi ir'as?** wohin gehen Sie? **Hejme'n** nach Hause. **la birdo flugas en la ĉambro** der Vogel fliegt im Zimmer; **en la ĉambro'n** in's Zimmer hinein.

Der Komparativ wird durch **pli** mehr, und der Superlativ durch **plej** meist, gebildet, und das Wort *als* durch **ol** übersetzt.

Pli blanka ol neĝo weisser als Schnee. **la plej alta monto** der höchste Berg.

Die persönlichen Pronomina (Fürwörter) sind:

Mi ich. **ci** du. **li** er. **ŝi** sie. **ĝi** es. **ni** wir. **vi** ihr (auch die gewöhnliche Anrede *Sie* oder *Du*). **ili** sie. **si** (reflexiv) sich, **oni** man.

Der Akkusativ wird gleichfalls durch **n** gebildet:

Min mich. **nin** uns. **vin** euch. **sin** sich.

Possessiv Pronomina (Besitzanzeigende Fürwörter) entstehen durch die Adjektivendung **a** und werden wie Adjektive behandelt.

Sia patrino ihre Mutter. **liaj libroj** seine Bücher. **mian ĉapelon** meinen Hut. **estu la mia** sei die Meinige.

obl. on. op.

Die Kardinalzahlen sind unveränderlich:

1	unu	4	kvar	7	sep	10	dek
2	du	5	kvin	8	ok	100	cent
3	tri	6	ses	9	naŭ	1000	mil

GERMANA

Zehner, Hunderte, u. s. w., entstehen durch einfaches Aneinanderfügen :
533 = **kvin'cent tri'dek tri**.

Ordinalzahlen werden durch die Adjektivendung **a** gebildet : **la junua** der Erste.
la dua der Zweite. **la tria**, der Dritte.

Multiplikationszahlen bildet man durch **obl** : **kvar'obla** vierfach. **dek'oble**
zehnfach. Brüche durch **on'** : **du'on'o** ein halb. **tri kvar'on'o'j** drei viertel, und Kollektivzahlen durch **op'** : **ok'op'e** achtweise. **dek'du'op'e** dutzendweise.

Zur Bezeichnung des Grades der Verteilung dient die Präposition **po** : **po ses je**
sechs. **po naŭ dek je** neunzig.

Erstens, zweitens, drittens u. s. w. wird durch die adverbiale Form der Kardinalzahlen wiedergegeben : **unu'e**, **du'e**, **tri'e**, u. s. w.

as. is. os. us. u. i.

ant. int. ont. at. it. ot.

Mit Hilfe dieser 12 grammatischen Endungen und Kennsilben und dem Hülfszeitwort **esti** ist man im Stande sämtliche Modi u. Zeiten der Konjugation, sowohl Aktiv (Tätigkeitsform) wie Passiv (Leideform), wiederzugeben.

Das Verbum (Zeitwort) ändert, was Zahl und Person anbelangt, niemals seine Form.

Die ersten drei Endungen : **as**, **is**, **os**, dienen zur Bildung der drei Grundzeiten. Präsens (Gegenwart) Perfekt (Vergangenheit) und Futur (Zukunft) :

Präsens — **mi skrib'as** ich schreibe

Perfekt — **mi skrib'is** ich schrieb, ich habe geschrieben

Futur — **mi skrib'os** ich werde schreiben

Die nächsten drei : **us**, **u**, **i**, dienen zur Bildung des Konditionals (Bedingungsform), Imperativs (Befehlsform) und Infinitivs (Nennform) :

Konditional — **mi skrib'us** ich würde schreiben

Imperativ — **skrib'u** schreib, schreibet

Infinitiv — **skrib'i** schreiben

Durch Hinzufügung des persönlichen Pronomens zum Imperativ drückt man Absicht, Wunsch oder Willen aus :

(ke) **li skribu** er möge schreiben

ni skribu lasst uns schreiben.

Mittelst der Kennsilben **ant**, **int**, **ont**, bildet man die aktiven Partizipien (Mittelform) :

Präsens — **skrib'anta** schreibend

Perfekt — **skrib'int'a** geschrieben habend

Futur — **skrib'onta** schreiben werdend

Aus ihnen entstehen Substantive und Adjektive durch die grammatischen Endungen **o** und **a**. Durch **e** erhalten dieselben einen adverbialen Charakter.

La leganto der Leser. **La pasinta nokto** die vergangene Nacht. **Instruante oni lernas** man lernt durch Lehren.

Passive Partizipien entstehen durch **at**, **it**, **ot**.

Präsens — **am'ata**, geliebt werdend

Perfekt — **am'ita**, geliebt wordend seiend

Futur — **am'ota**, geliebt worden werdend

Auch diese können in Substantive, Adjektive und Adverbien verwandelt werden

La amato der Geliebte, la amatino die Geliebte
kuiritaj terpomoj gekochte Kartoffeln
li revenis el la batalo vundite er kehrte verwundet aus der Schlacht zurück.
Mittelst des Hülfzeitwortes **esti** bildet man die zusammengesetzten Zeiten :
vi estas petata, Du wirst gebeten
(wörtlich : Du—bist—gebeten seiend).
ni estas skribintaj, wir haben geschrieben
(wörtlich : wir—sind—geschrieben habend).
ŝi estus laboranta, sie würde an der Arbeit sein
(wörtlich : sie—würde sein—arbeitend).
li estis dormonta, er war im Begriff einzuschlafen
mi estas amita, ich bin geliebt worden
estu benata, sei gesegnet

PRÄFIXE

Es bezeichnet :

- bo-** Verwandtschaft durch Heirat : **patro** Vater. **bopatro** Schwiegervater. **frato** Bruder, **bofrato** Schwager.
dis- Trennung und Zerstreuung : **jeti** werfen. **disjeti** auseinander werfen. **semi**, säen. **dissemi** versäen, zerstreuen.
ek- augenblickliche und beginnende Handlung : **brili** glänzen. **ekbrili** erglänzen. **krii** schreien. **ekkrii** aufschreien.
ge- Personen beiderlei Geschlechts (zusammengefasst) ; **maŝtro** Meister. **gemastroj** Meister und Meisterin ; **onklo** Onkel ; **geonkloj** Onkel und Tante.
mal- Gegenteiliges : **riĉa** reich. **malriĉa** arm. **fermi** schliessen. **malfermi** öffnen.
re- Rückkehr, Wiederholung : **veni** kommen. **reveni** zurückkommen. **brilo** Glanz. **rebrilo** Wiederscheinen.

SUFFIXE

Es bezeichnet :

- ad** Fortführung einer Handlung Dauer : **pafo** Schuss. **paŝado** Geknall, Salve. **rigardi** schauen ; **rigardadi** besichtigen.
-aj konkrete Begriffe : **mola** weich. **molajo** eine weiche Sache. **amika** freundlich. **amikaĵo** Gefälligkeit.
-an Einwohner, Mitglied, Anhänger : **Londono** London. **Londonano**, Londoner. **Kristo** Christus, **kristano** ein Christ.
-ar Sammlung, Vereinigung : **vorto** Wort. **vortaro** Vokabularium. **arbo** Baum. **arbaro** Wald.
-ĉj Kosenamen (männlich) : **Josefo** Joseph. **Joĉjo** Jo, **Jösi**, **Seppl**.
-ebl Möglichkeit : **vidi** sehen. **videbla** sichtbar. **kredi** glauben. **kredebla** glaublich.
-ec abstrakte Begriffe : **mola** weich. **moleco** Weichheit. **amika** freundlich. **amikeco** Freundschaft.
-eg Vergrößerung und Vermehrung : **pordo** Tür. **pordego** Tor. **varma** warm, **varmega** heiss.
-ej Ort wo eine Handlung, stattfindet : **lerni** lernen. **lernejo** Schule. **kui** kochen. **kuirejo** Küche.

GERMANA

- em *Geneigtheit, Gewohnheit* : **babili** schwatzen. **babilema** schwatzhaft. **kredi** glauben. **kredema** leichtgläubig.
- er *Bruchstück, kleinster Teil* : **mono** Geld. **monero** Münze. **sablo** Sand. **sablero** Sandkorn.
- estr *Vorsteher, Leiter, Haupt* : **ŝipo** Schiff. **ŝipestro** Kapitän. **regno** Staat. **regnestro** Herrscher.
- et *Verkleinerung und Verringerung* : **lago** See. **lageto** Teich. **varma** warm. **varmeta** lauwarm.
- id *Kind; Abkömmling* : **bovo** Ochs. **bovido** Kalb. **ŝaf** Schaf. **ŝafido** Lamm.
- ig *machen, veranlassen* : **mortigi** töten. **bruligi** brennen. **bruligi** verbrennen.
- iĝ *werden, una bildet reflexive Verben* : **ruĝiĝi** rot. **ruĝiĝi** erröten. **sidi** sitzen. **sidiĝi** sich setzen.
- il *Werkzeug, Mittel* : **bori** bohren. **borilo** Bohrer. **tranĉi** schneiden. **tranĉilo** Messer.
- in *das Weib oder Weibchen* : **onklo** Onkel. **onklino** Tante. **koko** Hahn. **kokino** Huhn.
- ind *Würdigkeit, Wert* : **admiri** bewandern. **admirinda** bewunderungswürdig. **bedaŭri** bedauern. **bedaŭrinda** bedauerenswert, leider.
- ing *Behälter, Fasser eines Gegenstandes* : **plumo** Feder. **plumingo** Federhalter. **kandelo** Kerze. **kandelingo** Leuchter.
- ist *Beruf, Profession* : **drogo** Droge. **drogisto** Drogenhändler. **ŝuo** Schuh. **ŝuisto** Schuhmacher.
- nj *Kosenamen (weiblich)* : **Mario** Maria. **Manjo** Mimmi, Mizzi, Mariechen.
- uj *Behälter für Material oder Sammlung* : **inko** Tinte. **inkujo** Tintenfass. **mono** Geld. **monujo** Geldbörse.
- ul *Person, gskennzeichnet oder ausgezeichnet durch etwas* : **blinda** blind. **blindulo**, **Blinder**. **bela** hübsch. **belulino** eine (weibliche) Schönheit.
- um *Suffix unbestimmter Bedeutung, eine ähnliche Rolle bei der Wortbildung spielend, wie « je » unter den Präpositionen* : **plena** voll. **plenumi** erfüllen. **vento** Wind. **ventumilo** Fächer. **kruco** Kreuz. **krucumi** kreuzigen.

WORTBILDUNG

Mehrere Wörter (mit oder ohne Affixe und grammatische Endungen) einen Begriff bildend, werden als ein Wort geschrieben. Größerer Klarheit wegen trennt man dieselben für Anfänger häufig durch kleine Striche:— **Mal'fort'ec'o**, **bedaŭr'ind'e**, **facil'ig'i**, **kre'int'o**. Obgleich ein Begriff, bestehen diese Wörter aus mehreren Teilen, die im Vokabularium getrennt aufzusuchen sind.

Die grammatischen Endungen, Präfixe und Suffixe kennt man bald auswendig, Es erübrigt dann nur dieselben vom Stammwort zu trennen und nur letzteres im Vokabularium nachzuschlagen.

Mal'fort'ec'o—Man findet 'ec' bezeichnet *abstrakte Eigenschaft*; 'o' *Endung des Substantivs*; mal' *Gegenteiliges* und fort' *stark*. Daher **forteco**=*Stärke*; **malforteco**=*Schwäche*.

Bedaŭr'ind'e—Man findet 'ind' bezeichnet *Würde Wert*; 'e' *Endung des Adverbs*; **bedaŭr'** *bedauern*. Daher **bedaŭrinda** = *bedauerenswert*.

Facil'ig'i—'ig' = *Machen*; 'i' *Endung des Infinitivs*; **facil'** *leicht*. Daher **faciligi** = *erleichtern*.

Kre'int'o—'int' = *Endung des aktiven Partizips Perfekt*; 'o' *Endung des Substantivs*; **kre'** *schaffen*. Daher **kreinto** = *Erschaffer, Schöpfer*.

UEBUNGEN

1.

La patr'o estas tre bon'a. Mi vid'is grand'a'n hund'o'n en la ĝarden'o.
Der Vater ist sehr gut. Ich sah einen grossen Hund im Garten.
Mi parol'os hodiaŭ al mi'a patr'o pri la libr'o. Don'u al mi la
Ich werde sprechen heute zu meinem Vater über das Buch. Gib mir das
libr'et'o'n. La bird'o'j hav'is nest'o'jn en la arb'o'j. Ven'u al mi hodiaŭ
Büchlein. Die Vögel hatten Nester in dem Bäumen. Komm zu mir heute
vesper'e. Ĉu vi dir'as al mi la ver'o'n? La dom'o aparten'as al mi. Sinjor'o
Abend. Ob Sie sagen mir die Wahrheit? Das Haus gehört mir. Herr
Petr'o kaj li'a edz'in'o tre am'as mi'a'jn infan'o'jn.
Peter und seine Frau sehr lieben meine Kinder.

2.

Ĉu vi jam trov'is vi'a'n horlog'o'n? Mi ĝin ankoraŭ ne serĉ'is; kiam mi
Hast du schon deine Uhr gefunden? Ich habe sie noch nicht gesucht; wenn ich
est'os fin'int'a mi'a'n labor'o'n, mi serĉ'os mi'a'n horlog'o'n, sed mi
meine Arbeit beendigt haben werde, werde ich meine Uhr suchen, aber ich befürchte,
tim'as, ke mi ĝin jam ne trov'os. Unu fajr'er'o est'as sufiĉ'a, por ekspl'o-
dass ich sie nicht mehr finden werde. Ein Funke genügt, um Pulver zur Explosion
d'ig'i pulv'o'n.
zu bringen.

3.

« Simpla, fleksebla, belsona (vid. p. 244). »

INTERNACIA PROPAGANDEJO ESPERANTISTA 135, High Holborn, LONDON, W. C.

An Nicht-Esperantisten

Erteilen wir gegen Einsendung einer 20 Pfg-Marke jede Aus-
kunft über die internationale Sprache Esperanto und senden
zugleich vollständige Grammatik und Wörterverzeichnis.

An Propagandisten

Liefere wir die bekanten Ĉefeĉ-Bücher in allen Sprachen u. z. w. :
"Ŝlosiloj" (Schlüssel) 100 Stück für Mk 3.
"Tutoj" (Das ganze Esperanto) 100 Stück für Mk 5.50.

Auf Verlangen senden wir kostenlos Preisliste über Sterne,
Abzeichen, etc.

Verlag der "LA PROPAGANDISTO"

HOLANDA

DE BESTANDDEELEN
DER
WERELDTAAL ESPERANTO

HET ALPHABET

a b c ĉ d e f g ĝ h ĥ i j j k l m n o p r s ŝ t
u ŭ v z

De klinkers worden allen lang uitgesproken, dus a als a in vader, enz.
De medeklinkers worden uitgesproken als in het Nederlandsch, met uitzondering der volgende :

c wordt uitgespr. als ts	ĥ wordt uitgespr. als ch (g)
ĉ " " " tsj	j " " " zj
g " " " k (zacht)	ŝ " " " sj
ĝ " " " dzj	v " " " w

De klinker u klinkt als oe, terwijl aŭ en eŭ worden uitgesproken als aauw en eeuw.

Elk woord moet worden gelezen zooals het geschreven staat. De klemtoon valt steeds op de voorlaatste lettergreep, vojo, kantado, interparolo.

GRAMMATICALE UITGANGEN

o. a. e.

o achter het stamwoord geplaatst vormt zelfstandige naamwoorden; tag'o = dag.

a achter het stamwoord geplaatst vormt bijvoeglijke n. w. : tag'a pano = dagelijksch brood.

e achter het stamwoord geplaatst vormt bijwoorden tag'e studi = dagelijks studeeren.

La (de, het) is het eenige lidwoord en geldig voor alle geslachten, getallen en naamvallen (steeds onveranderlijk) : de dag - la tago; een dag - tago.

Samengestelde woorden worden gevormd door eenvoudige samenvoeging van de stammen en als een woord geschreven (het bepalend woord staat steeds het eerst).

Met het oog op de welluidendheid mag men de grammaticale uitgangen (o, a, e) van het eerste woord weglaten.

La vapor'sip'o = het stoomschip; la ter'pom'o = de aardappel.

Vreemde woorden, welke door de meeste talen aan dezelfde bron ontleend zijn en waarvan de beteekenis en het gebruik reeds internationaal zijn, blijven onveranderd in Esperanto; alleen worden ze geschreven volgens de regels van het " Esperanto " :

Stenografi'o = stenografie, stenografi'ist'o = stenograaf, teatr'o = theater, teatr'a = theatraal.

j. n.

J achter den uitgang van het zelfst.n.w. (o) of bijv. n.w. (a) geplaatst, vormt het meervoud.

Het bijv.n.w. richt zich met betrekking tot getal en naamval naar het zelfst.n.w. waarbij het behoort: **la patro'j** = de vaders, **bona'j patro'j** = goede vaders.

Er zijn in Esperanto slechts 2 naamvallen: de onverbogen (nominatief of 1e naamval) en de verbogen (accusatief of 4e n.v.). Deze laatste wordt gevormd door de letter **n** achter het zelfst.n.w. enkel-of meervoud te plaatsen.

La filo amas sia'n patro'n — de zoon bemint zijn vader. **mi vidas belaj'n arboj'n** — ik zie mooie boomen.

De overige naamvallen (2e en 3e n.v.) verkrijgt men door omschrijving, met behulp van de voorzetsels **de** (van) voor den 2en n.v. en **al** (aan) voor den 3en n.v.

Hot kind des vaders — **la infano de la patro**, ik wensch U goeden dag — **mi deziras al vi bonan tagon**.

Elk voorzetsel (uitgezonderd **je**) heeft in Esperanto zijn bepaalde, vaste beteekenis. — Als men een voorzetsel moet gebruiken en men kan uit den zin niet opmaken welk het zijn zal, dan wordt het voorzetsel **je** genomen. —

Indien er geen verwarring te vreezen is, mag men inplaats van **je** ook den accusatief zonder een voorzetsel gebruiken:

ridi je malfeliĉulo of **ridi malfeliĉulon** — Om een ongelukkige lachen.

In zinnen, antwoordende op de vraag "Waar" (richting bedoelende) nemen de woorden, die de richting uitdrukken, den uitgang van den accusatief (n) aan.

Kie? waar? Kie'n vi iras? waarheen gaat u? **Iri Parizo'n**, naar Parijs gaan. **La kato saltas sur la tablo'n**, de kat springt op de tafel, b.v. vanaf den grond; **la kato saltas sur la tablo**, de kat springt op de tafel (rond) — nu is zij op de tafel en springt heen en weer.

De vergelijkende trap wordt gevormd door: **pli—ol** (meer-dan). Hij is grooter dan ik — **li estas pli granda ol mi**.

De overtreffende trap wordt gevormd door: **plej** (meest). De hoogste berg — **la plej alta monto**.

De persoonlijke voornaamwoorden zijn:

Mi = ik, mij; **ci** = jij, jou (wenig gebruikt); **li** = hij, hem; **ŝi** = zij, haar; **oni** = men; **ĝi** = het; **ni** = wij, ons; **vi** = gij, U (enkel- en meervoud); **ili** = zij, hen, haar; **si** = zich (wederkeerend v.n.w.).

De persoonlijke v.n.w. nemen in den accusatief een **n** aan.

Li vidas min = hij ziet mij. **Li lavas sin** = hij wast zich.

De bezittelijke v.n.w. ontstaan, door den uitgang van het bijvoeglijke n. w. a achter de pers. v.n.w. te plaatsen. Zij worden behandeld als bijv.n.w. —

Mia = mijne; **via** = uwe; **ŝia** = hare; **liaj libroj** = zijnen boeken; **donu al mia miajn librojn** = geef mij mijne boeken.

obl. on. op.

De hoofdtelwoorden zijn onveranderlijk.

1 unu	4 kvar	7 sep	10 dek
2 du	5 kvin	8 ok	100 cent
3 tri	6 ses	9 naŭ	1000 mil

HOLANDA

De tientallen, honderdtallen, enz. worden gevormd door aanelkaarvoeging der samenstellende deelen : 37845 - tri'dek sep mil ok'cent kvar'dek kvin.

Rangtelwoorden door den uitgang van het bijv.n.w. (a) achter de hoofdtelwoorden te plaatsen : la unu'a = de eerste, la dek'a = de tiende.

Veelvouden door den uitgang obl' : kvar'obl'a = viervoudig, cent'obl'o = honderdvoud.

Breukgetallen door den uitgang on' : du'on'o = een half, (1/2). tri kvar'on'oj = drie vierden, (3/4).

Verzamelande telwoorden door den uitgang op' : ok'op'e = met zijn achten, dek'du'op'e = bij dozijnen.

Tegelijk of per stuk wordt vertaald door het voorzetsel po :

Deze appels kosten 2 cent (per stuk) : Tiuj ĉi pomoj kostas po du cendoj.

Ten eerste (eerstens), ten tweede, enz. worden weergegeven door den bijwoordelijken vorm der hoofdtelwoorden : unu'e, du'e enz.

as. is. os. us. u. i.

ant. int. ont. at. it. ot.

Door middel van bovenstaande 12 uitgangen en het hulpwerkwoord esti = zijn (Esperanto heeft slechts dit ééne hulpw.w.) kan men alle tijden en wijzen van de vervoeging, zoowel bedrijvend als lijdend, weergeven.

Het werkwoord verandert nimmer, noch wat het getal, noch wat de persoon betreft.

as dient tot vorming van den tegenwoordigen tijd : mi skribas — ik schrijf.

is dient tot vorming van den verleden tijd : li skribis = hij schreef of heeft geschreven.

os dient tot vorming van den toekomstigen tijd : ŝi skribos - zij zal schrijven.

us dient tot vorming van de voorwaardelijke wijs : ni skribus - wij zouden schrijven.

u dient tot vorming van de gebiedende en aanvoegende wijs : skribu - schrijf, ni skribu - laat ons schrijven.

i dient tot vorming van de onbepaalde wijs : skribi - schrijven.

Met behulp van de achtervoegsels ant, int, ont, vormt men de bedrijvende deelwoorden :

tegenwoordige tijd : skri'bant'a knabo - een schrijvende jongen,

verleden tijd : skri'bint'a knabo - een geschreven hebbende jongen,

toekomstige tijd : skrib'ont'aj knaboj - jongens, die zullen schrijven.

Door toevoeging der uitgangen o, a, e, worden deze deelwoorden resp. zelfst.n.w., bijv.n.w. en bijw.

La skribant'o - de schrijver; la pasint'a nokto - de vorige nacht; instruante oni lernas - door te onderwijzen leert men.

Met behulp van de achtervoegsels at, it, ot, vormt men de lijdende deelwoorden :

tegenwoordige tijd : am'at'a - bemind wordend,

verleden tijd : am'it'a - bemind geworden zijnde,

toekomstige tijd : am'ot'a - bemind zullende worden.

Ook deze worden door achtervoeging van o, a, e, respectievelijk zelfst. n. w., bijv. n. w. en bijwoorden.

la amato - de beminde. kaptitaj birdoj - gevangen vogels. li revenis vundite el la batalo - hij keerde gewond uit den strijd terug.

Door middel van het hulpwerkwoord **esti** vormt men de **samengestelde tijden** :

- vi estas petata** - gij wordt verzocht [enkelvoud]
ni estos skribintaj - wij zullen geschreven hebben [wij zullen zijn- geschreven hebbend.]
li estis dormonta - hij zou juist inslapen.
estu benata - wees gezegend.

VOORVOEGSELS (6)

- Bo-** duidt aan de verwantschap door het huwelijk : **patro** - vader, **hopatro** - schoonvader.
dis- duidt aan scheiding, verdeling : **jeti** - werpen, **disjeti** - uitenwerpen.
ek- duidt aan beginnende en kortstondige handeling : **kanti** - zingen, **ekkanti** - aanheffen.
ge- duidt aan personen van beide geslachten (tezamen vereenigd) : **patro** - vader, **gepatroj** - ouders.
mal- duidt aan het tegenovergestelde : **riĉa** - rijk, **malriĉa** - arm; **fermi** - sluiten, **malfermi** - openen.
re- duidt aan terugkeerende handeling (opnieuw) : **veni** - komen, **reveni** - terugkomen; **legi** - lezen; **relegi** - herlezen.

ACHTERVOEGSELS (25)

- ad-** duidt aan voorduring der handeling : **paroli** - spreken, **paroladi** - redeneeren.
-aj- duidt aan concrete (d. i. met een der zintuigen waar te nemen) zelfstandigheden : **mola** - zacht, **molaĵo** - zachte zelfstandigheid; **amiko** - vriend, **amikajo** - vriendschapsdaad.
-an- duidt aan bewoner, lid of aanhanger : **Amsterdamo** - Amsterdam, **Amsterdamano** - Amsterdammer; **Kristo** - Christus, **Kristano** - Christen.
-ar- duidt aan verzameling van zelfstandigheden : **arbo** - boom, **arbaro** - woud.
-ĉj- duidt aan mannelijke verkleining ter liefkoozing : **Vilhelmo** - Willem, **Viĉjo** - Wimpje.
-ebl- duidt aan de mogelijkheid (wat kan worden ge...) : **vidi** - zien, **videbla** - zichtbaar.
-ec- duidt aan abstracte begrippen : **juna** - jong, **juneco** - jeugd, **bona** - goed, **boneco** - goedheid.
-eg- duidt aan vergrooing en vermeerdering (tot de hoogste graad) : **varma** - warm, **varmega** - heet.
-ej- duidt aan de plaats bestemd of geschikt tot : **lerni** - leeren, **lernejo** - school.
-em- duidt aan de gewoonte tot : **babili** - babbelen, **babilema** - babbelachtig.
-er- duidt aan een gedeelte van een massa (kleinste deel waaruit een zelfstandigheid bestaat) : **akvo** - water, **akvero** - druppel.
-estr- duidt aan hoofd of leider van : **ŝipo** - schip, **ŝipestro** - kapitein; **regno** - staat, **Regnestro** - heerscher.
-et- duidt aan verkleining (in de hoogste graad) : **ridi** - lachen, **rideti** - glimlachen.
-id- duidt aan kind of afstammeling van : **reĝo** - vorst, **reĝido** - prins; **ŝafo** - schaap, **ŝafido** - lam.

HOLANDA

- ig— duidt aan het **maken** tot hetgeen het grondwoord uitdrukt : **morto** - dood, **mortigi** - vermoorden.
- ig— duidt aan het **worden** tot hetgeen het grondwoord uitdrukt (ook vormt het wederkerige werkwoorden) : **ruĝa** - rood, **ruĝigi** - blozen.
- il— duidt aan werktuig of instrument; **tranĉi** - snijden, **tranĉilo** - mes.
- in— duidt aan het vrouwelijk geslacht : **onklo** - oom, **onkline** - tante; **koko** - haan, **kokino** - kip.
- ind— duidt aan het waardig zijn : **admiri** - bewonderen, **admirinda** - bewonderenswaardig.
- ing— duidt aan de houder waarin het voorwerp geplaatst wordt : **plumo** - pen, **plumingo** - penhouder.
- ist— duidt aan handel, beroep of bezigheid : **drogo** - kruid, **drogisto** - drogist.
- nj— duidt aan vrouwelijke verkleining ter liefkoozing : **Mario** - Maria, **Manjo** - Mieke.
- uj— duidt aan het voorwerp dat de zelf-tandigheid geheel kan bevatten of in zich draagt : **inko** - inkt, **inkujo** - inktkoker; **Belgo** - Belg, **Belgujo** - Belgie.
- ul— duidt aan de persoon, die de eigenschap in het grondwoord uitgedrukt, bezit : **riĉa** - rijk, **riĉulo** = rijkaard.
- um— duidt aan achtervoegsel met onbepaalde beteekenis, spelende dezelfde rol bij de vorming der woorden als het woordje **je** bij de achtervoegsels : **plena** - vol, **plenumi** - vervullen; **buŝo** = mond, **buŝumo** = muilband of korf.

WOORDVORMING

Indien verschillende woorden (met of zonder voor of achtervoegsel of grammaticale uitgang geschreven) een begrip uitdrukken, worden deze als een woord geschreven. Intusschen worden dergelijke woorden, ten behoeve van grootere duidelijkheid voor eer stbegginnenden, soms gescheiden door kleine streepjes (apostrophes) b. v. **Mal'fort'ec'o**, **bedaŭr'ind'e**, **facil'ig'i**, **kre'int'o**

Ofschoon zij nu slechts een idee uitdrukken, zijn ze samengesteld uit verschillende deelen, welke in de woordenlijst **elk voor zich** moeten worden opgezocht.

De grammaticale uitgangen (o, a, e, as, is, enz.) zoo ook de voor- en achtervoegsels kent men spoedig van buiten en heeft men dus niets anders te doen dan ze van het stamwoord te scheiden en dit laatste dan in de woordenlijst op te zoeken. —

Mal'fort'ec'o = men vindt : 'ec' duidt aan : abstract zelfstandig naamwoord, 'o uitgang van het zelfst.n.w. **mal'** duidt aan : het tegenovergestelde, en **fort'** sterk. Dus : **forteco** = sterkte, **malforteco** = zwakheid.

Bedaŭr'ind'e = men vindt : 'ind duidt aan; het waard zijn, 'e uitgang van het bijwoord, **bedaŭr'** betreuren. Dus : **bedaŭrinde** = betreurenswaardig (jammer.)

Facil'ig'i = 'ig' maken, 'i uitgang van de onbepaalde wijs, **facil'** gemakkelijk. Dus : **faciligi** = gemakkelijk maken (verlichten).

OEFENINGEN

(De vetgedrukte woorden zijn stamwoorden.)

I.

La patr'o est'as tre bon'a. Mi vid'is grand'a'n hund'o'n en la ĝarden'o.
De vader is zeer goed. Ik zag een grooten hond in den tuin.

Mi parol'os hodiaŭ al mi'a patr'o pri la libr'o. Don'u al mi la libr'o.
Ik zalspreken heden tot mijn vader over het boek. Geef mij het boekje.
La bird'o'j hav'is nest'o'j'n en la arb'o'j. Ven'u al mi hodiaŭ vesper'e.
De vogels hadden nesten in de boomen. Kom naar mij heden avond.
Ĉu vidir'as al mi la ver'on? La dom'o aparten'as al mi. Sinjor'o Petr'o kaj
Zegt gij mij de waarheid? Het huis behoort aan mij. Mijnheer Peter en
li'a edz'in'o tre am'as mi'a'j'n infan'o'j'n.
zijn vrouw zeer beminnen mijne kinderen.

2.

Ĉu vi jam trov'is vi'a'n horlog'o'n? Mi ĝin ankoraŭ ne serĉ'is; kiam
Heeft U reeds Uw horloge gevonden? Ik heb het nog niet gezocht; als
mi fin'os mi'a'n labor'o'n, mi serĉ'os mi'a'n horlog'o'n, sed mi tim'as, ke
ik mijn werk af zal hebben, zal ik mijn horloge zoeken, maar ik vrees, dat
mi ĝin' jam ne trov'os.
ik het niet meer zal vinden.

3.

» Simpla, fleksebla, belsona (vid. p. 244)

INTERNACIA

PROPAGANDEJO ESPERANTISTA

135, High Holborn, LONDON, W. C.

Aan niet-Esperantisten

Zendt alle inlichtingen betreffen de de Vereldbultaal "Esperanto", een volledige grammatica en woordenlijst aan allen die een antwoordcoupon a 12 1/2 cent. over maken.

Aan Propagandisten

Devert de alom bekende "Ĉefeĉ" boekjes in iedere taal:
Sleutels: 10 stuks à f. 1.75.

En zendt een gedetailleerde prijslijst van sterren, insignes,
enz. op verzoek

Het Uitgeversbureau van "LA PROPAGANDISTO"

ELEMENTOS
DE LA
LENGUA ESPERANTO

ALFABETO

a b c ĉ d e f g ĝ h ĥ i j ĵ k l m n o p r s ŝ t
u ŭ v z

Todas las letras se pronuncian como en español, á excepción de las siguientes :
c como 'ls'; ĉ como 'ch'; g siempre suave; ĝ como 'đ' francesa en *adjutant*;
h ligeramente aspirada; ĥ como 'j'; ĵ como 'y'; ĵ, ŝ, z como 'j', 'ch' y 'z' francesas
respectivamente; ŭ breve como en *Europa*.

El número de sílabas de una palabra esperanto es el de sus vocales, y el acento
tónico cae siempre sobre la penúltima sílaba.

Todas las palabras se pronuncian como están escritas, es decir, el idioma es absolu-
tamente fonético.

Ejemplos; " vo'jo, " " kan'ta' do, " " in'ter'par'o'lo. " Aŭ, eŭ, oj, aj, ej
forman diptongo; débese, pues, pronunciar an'kau y no an'kau, bo'naj y no
bo'naj, etc.

TERMINACIONES GRAMATICALES

o. a. e.

Añadiendo una de estas letras á la raíz de una palabra, se forma respectivamente
el sustantivo, adjetivo y adverbio.

El Esperanto carece de artículo indeterminado; el determinado es la, invariable
para todos los géneros y números.

Los sustantivos se forman con la terminación o, los adjetivos con a, y los adverbios
con e.

la 'patr'o, *el padre*. patr'a, *paternal*. patr'e, *paternalmente*. feliĉ'o, *felicidad*.
feliĉ'a, *feliz*. feliĉ'e, *felizmente*. la parol'o, *la palabra*. parol'a, *verbal*. parol'e,
verbalmente.

Las palabras se obtienen por simple reunión de sus elementos constitutivos (la
palabra determinante se coloca siempre en primer término) y se escriben como un solo
vocablo.

Por razón de eufonía pueden intercalarse las terminaciones gramaticales a, o, e,
al formar palabras compuestas.

La maten'man'ĝo, *el desayuno*; la or'ĉen'o, *la cadena de oro*; nokt'o'mez'o,
medianoche; ĝust'a'temp'e, *oportunamente*; mult'e'kost'a, *de mucho precio*.

Las palabras exóticas que la mayor parte de las lenguas han tomado de la misma

fuerza y cuyo uso y significación son ya internacionales, no sufren alteración al pasar al Esperanto, pero se ajustan á sus reglas ortográficas.

Ortografi'o, ortografi'a: ortografi'a, *ortográfico*; teatr'o teatro, teatr'a (y no teatral'a), *teatral*; centr'o, *centro*; centr'a (y no central'a) *central*.

j. n.

Estas dos letras forman el plural y el acusativo (complemento directo).

La patro'j, *los padres*; **bona'j domo'j,** *buenas casas*; **mi vid'as mi'a'n patr'o'n,** *veo á mi padre*; **mi vid'as la bon'a'jn dom'o'jn,** *veo las casas buenas*.

En las frases que responden á la pregunta *¿á donde?* las palabras que indican movimiento ó dirección toman la terminación **n** del acusativo.

Kie n vi iras? *¿á donde vá vd?* **hejm'e'n,** *á mi casa*. **Madrid'o'n** *á Madrid*, **teatr'o'n,** *al teatro*.

El genitivo y el dativo se indican con las preposiciones **de, al.**

De la patro, *del padre*. **al la patro,** *al padre*.

Todas las preposiciones de la lengua internacional poseen un sentido fijo y determinado. Cuando el sentido de una frase no indica suficientemente la preposición que debe usarse, se emplea entonces la preposición **je,** que carece de sentido determinado. Todas las preposiciones rigen por sí mismas el nominativo.

Kun la patro, *con el padre*; **sur la tablo,** *sobre la mesa*; **ridi je blindulo,** *reirse de un ciego*; **iada je vi,** *digno de vd.*

Las preposiciones que por su naturaleza no indican dirección, siempre que se empleen en este sentido, deben ir seguidas del nombre en acusativo (con **n**).

La birdo flugis sur la arbon, *el pajaró voló al árbol*.

El comparativo se indica por **pli,** *más* (ó **mal'pli,** *menos*), el superlativo por **plej,** *el más* (ó **mal'plej,** *el menos*), y la palabra que se traduce por *ol*.

Pli blanka ol neĝo, *más blanco que la nieve*; **la plej alta monto,** *el monte más alto*.

Los pronombres personales son:

Mi, *yo*. **ci, tá, li,** *él* (masc.) **ŝi,** *ella* (fem.) **ĝi,** *él, ella, ello* (neut.); **ni,** *nosotros*. **vi,** *vosotros, vd.*; **ili** *ellos, ellas*; **si,** *se, sí* (reflex.); **oni,** *se* (indef.).

Usados como complementos directos toman la **n** del acusativo, y, por adición de la característica **a** se convierten en posesivos, siguiendo las reglas de los adjetivos.

Mia, *mi, mio*. **mia, via,** *vuestro -a*. **ŝia,** *su* (de ella). **niajn patrojn,** *nuestros padres* (compl. directo). **mia ĉapelo,** *mi sombrero*.

obl. on. op.

Los numerales cardinales son siempre invariables.

1 unu	4 kvar	7 sep	10 dek
2 du	5 kvin	8 ok	100 cent
3 tri	6 ses	9 nau	1000 mil

Las decenas y centenas se forman por simple unión de los numerales:

533 = kvin'cent tri dek tri.

HISPANA

Los ordinales se forman añadiendo la terminación **a'** á los cardinales : **unu'a**, *primero*. **du'a**, *segundo*. **tri'a**, *tercero*.

Los multiplicativos se indican con **obl** : **kvar'obl'a**, *cuádruple*.

Los fraccionarios con **on** : **du'on'o** *mitad*. **tri kvar'on'o,j**, *tres cuartas partes*.

Los colectivos se forman con el sufijo **op** : **dek'du'op'e** *por docenas*. **ok'op'e**, de ocho en ocho.

Para formar los distributivos, se emplea la proposición **po** : **po ses** *á razón de seis*. **po nau' dek** *á noventa* (cada uno).

En primer lugar, en segundo lugar, en tercer lugar, se indican por la forma adverbial de los cardinales **unu'e**, **du'e**, **tri'e**, etc.

as. is. os. us. u. i.

ant. int. ont. at. it. ot.

Por medio de estas doce características ó terminaciones gramaticales y el verbo auxiliar **esti**, se pueden expresar todos los tiempos y modos de la conjugación activa y pasiva.

El verbo no cambia de forma para indicar personas ó números.

Las terminaciones **as**, **is**, **os** indican respectivamente los tres tiempos fundamentales.

Presente—**mi skrib'as**, *yo escribo*

Pasado—**li skrib'is** *él escribió*

Futuro—**ni skrib'os**, *nosotros escribiremos*.

Us, **u**, **i** sirven para formar el condicional, el imperativo y el infinitivo :

Condicional—**mi skrib'us**, *yo escribiría*

Imperativo—**skrib'u**, *escribid*

Infinitivo—**skrib'i**, *escribir*

Agregando al imperativo el pronombre personal, expresa deseo, propósito ó voluntad.

(**ke**) **li skribu**, *que él escriba* **ni skribu**, *escribamos*.

Ant, **int**, **ont** forman los participios activos :

Presente—**skrib'ant'a** *que escribe*

Pasado—**skrib'int'a**, *que escribió*

Futuro—**skrib'ont'a**, *que escribirá*

Por adición de las terminaciones **o**, **a** adquieren el carácter de sustantivos y adjetivos y por adición de **e** se emplean como adverbios (gerundios) :

La leganto, *el lector*. **La pasinta nokto**, *la noche pasada*. **Promenante li falis**, *paseando, cayó*.

Los participios pasivos se forman con ayuda de las características **at**, **it**, **ot**.

Presente—**am'at'a**, *que es amado*

Pasado—**am'it'a**, *que fué amado*

Futuro—**am'ot'a**, *que será amado*

Pueden igualmente usarse como sustantivos, adjetivos ó adverbios.

la kaptito, *el prisionero*

la amatino, *la amada*

kuiritaj terpomoj, *patatas cocidas*

li revenis el la batalo vundite, *volvió herido de la batalla*

Con el verbo auxiliar **esti** se forman los tiempos compuestos

mi estas amata, yo soy amado
ni estos skribintaĵ, habremos escrito
ŝi estus laboranta, ella estaria trabajando
li estis dormonta, habia de dormir
vi estas amita, vd. ha sido amado
estu benataĵ, sed bendecidos.

PREFIJOS

- bo- indica *parenlesco que resulta del matrimonio* : patro, padre; bopatro, suegro; frato, hermano; bofrato, cuñado.
ek- indica *acción inicial ó momentánea* : krei, gritar; ekkrei, exclamar; kanti, cantar; ekkanti, ponerse á cantar.
ge- indica *reunión de los dos sexos* : patro, padre; gepatroj, padres (padre y madre); onklo, tío; geonkloj, tíos y tías.
mal- indica *idea contraria* : riĉa, rico; malriĉa, pobre; fermi, cerrar; malfermi, abrir.
re- indica *repetición, reiteración* : veni, venir; reveni, regresar; brilo, brillo; rebrilo, reflejo.
-

SUFIJOS

- ad- indica *duración de la acción* : parolo, palabra; parolado, discurso; rigardi, mirar; rigardadi, contemplar.
-aĵ- indica *calidad concreta* : mola, blando; molaĵo, pulpa, molla; infano, niño; infanaĵo, niñada.
-ar- significa *miembro, habitante, partidario* : Madrido, Madrid; Madridano, madrileño; Kristo, Cristo; kristano, cristiano.
-ar- indica *conjunto de* ; vorto, palabra; vortaro, diccionario; arbo, árbol; arbaro, arboleda.
-ĉj- dá á los nombres propios masculinos *sentido diminuto carinoso* : Jozefo, José; Joĉjo, Pepito.
ebl- significa *que se puede* : vidi, ver; videbla, visible; kredi, creer; kredebla, creíble.
-ec- indica *calidad abstracta* : mola, blando; moleco, blandura; amiko, amigo; amikeco, amistad.
-eg- indica *el más alto grado* : varma, caliente; varmega, abrasador; ŝtono, piedra; ŝtonego, roca.
-eĵ- indica *lugar adecuado para* : lerni, aprender; lernejo, escuela; preĝi, rezar; preĝejo, iglesia.
-em- indica *tendencia, inclinación, hábito* : kredi, creer; kredema, crédulo; babili, charlar; babilema, locuaz.
-er- indica *elemento, unidad parcial* : mono, dinero; monero, moneda; sablo, arena, sablero, grano de arena.
-estr- significa *jefe de* : ŝipo, buque; ŝipestro, capitán; regno, estado; regnestro, jefe de un estado.
-et- indica *los diminutivos* : tablo, mesa; tableto, mesita; ridi, reir; rideti, sonreír.

HISPANA

- id—significa *descendiente de* : koko, gallo; kokido, pollo; izraelo, Israel; izraelido, israelita.
- ig—significa *hacer, volver*; mortí, morir; mortigi, matar; scii, saber; sciigi, hacer saber.
- iĝ—significa *hacerse, volverse* : ruĝa, rojo; ruĝiĝi, enrojecer; seka, seco; sekiĝi, secarse.
- il—indica *instrumento*; fajfi, silbar; [fajfilo, silbato; kombi, peinar; kombilo, peine.
- in—indica *el sexo femenino* : onklo, tío; onklino, tía; koko, gallo; kokino, gallina.
- ind—significa *digno de* : admirí, admirar; admirinda, admirable; laŭdi, alabar; laudinda, laudable.
- ing—indica *el objeto en que se introduce lo expresado por la raíz* : kandeló, vela, kandelingo, candelero; fingro, dedo; fingringo, dedal.
- ist—indica *profesión, ocupación especial* : ŝuo, zapato; ŝuisto, zapataro; maro; mar; maristo, marinero.
- nj—dá a los nombres propios femeninos sentido diminutivo carinoso : Mario, Maria; Marinjo, Mariquita.
- uj—significa *que contiene ó encierra una substancia ó un conjunto de* : inko, tinta; inkujo, tintero; mono, dinero; monujo, portamonedas.
- ul—indica *el ser caracterizado por* : malsana, enfermo (adj.); malsaunlo, un enfermo; bela, bello; belulino, una belleza.
- um—su fijo indeterminado que en la formación de palabras desempeña el mismo papel que je entre las preposiciones : kruco, cruz; krucumi, crucificar; vento, viento; ventumi, abanicar.

FORMACIÓN DE PALABRAS

Si varias raíces (ó raíces con afijos y terminaciones gramaticales) expresan una sola idea, se escriben unidas como una sola palabra.

Sin embargo, para facilitar la traducción á los principiantes dichos elementos se separan por comas :

Malfort'ec'o, hom'lev'il'o, facil'igi, kre'int'o.

Aunque no expresen más que una idea, estos vocablos se componen de varias partes, y cada una ha de buscarse aparte en el vocabulario.

Las terminaciones gramaticales, sufijos y prefijos pueden aprenderse de memoria en poco tiempo y entonces, eliminados estos elementos en las palabras compuestas, solo hará falta buscar el significado de la raíz en el vocabulario.

Malfort'ec'o—Se verá que 'ec' denota *cualidad, 'o sustantivo, mal' idea contraria, fort' fuerte*; luego **forteco**=*fuerte*, **malforteco**=*debilidad*,

Hom'lev'il'e—Se verá que 'il' indica *instrumento, 'o sustantivo, lev' levantar, hom' hombre*; luego **homlevilo**=*ascensor*.

Facil'igi—'ig' *hacer, 'i infinitivo, facil' fácil*; luego **faciligi**=*facilitar*.

Kre'int'o—kre' *crear, 'int part. pas. activo, 'o sustantivo*; luego **kreinto**=*creador*.

EJERCICIOS

I.

I a patr'o est'as tre bon'a. Mi vid'is grand'a'n hund'o'n en la ĝarden'o.
El padre es muy bueno. Yo vi un gran perro en el jardín.

Mi parol'os hodiaŭ al mi'a patr'o pri la libr'o. Donu al mi la libr'et'on.
Yo hablaré hoy á mi padre del libro. Dame el librito.
La bird'o'j hav'is nest'o'jn en la arb'o'j. Venu al mi hodiaŭ vesper'e. Ĉu
Los pájaros tenían nidos en los árboles. Ven á verme esta noche.
vi dir'as al mi la ver'o'n? La dom'o aparten'as al mi. Sinjor'o Petr'o kaj
?Me dice vd. la verdad? La casa me pertenece. El señor Pedro
li'a edz'in'o tre am'as mi'a'jn infan'o'jn.
su esposa mucho aman á mis niños.

2.

Ĉu vi jam trov'is via'n horlog'o'n? Mi ĝin ankoraŭ ne serĉ'is; kiam
¿Ha encontrado vd. ya su reloj? No lo he buscado todavía; cuando
mi fin'os mi'a'n labor'o'n mi serĉ'os mi'a'n horlog'o'n, sed mi tim'as; ke mi
yo termine mi trabajo buscaré mi reloj pero me temo no
ĝin jam ne trov'os.
encontrarlo ya.

3.

* Simpla, fleksebla, belsona (vid. p. 244).

INTERNACIA
PROPAGANDEJO ESPERANTISTA
135, High Holborn, LONDON, W. C.

A los no-Esperantistas

Envía toda clase de informes referentes á la lengua internacional Esperanto y una gramática completa y vocabulario á los que manden un cupón internacional para la respuesta.

A los Propagandistas

Les proporciona los célebres libritos Ĉefeĉ en cada lengua:
"Ŝlosiloj" (claves) 100 copias por 3.50.
"Tutoj" (todo el Esperanto) 100 copias por 7.00

Y también se enviará una lista completa de precios de Estrellas, Emblemas, etc., á quien lo pidiere.

Oficina de publicación del "LA PROPAGANDISTO"

ELEMENTI DELLA LINGUA ESPERANTO

ALFABETO

a b c ĉ d e f g ĝ h ĥ i j ĵ k l m n o p r s ŝ t
u ŭ v z

Tutte le lettere si pronunciano come nella lingua italiana, tranne le seguenti:
c come 'z' in *marzo*; ĉ come 'c' in *cielo*; g come 'gh' in *ghigno*; ĝ come 'g' in *gelare*; h aspirata leggera; ĥ gutturale come 'ch' tedesco in *Rache*; ĵ come 'j' in *jola*; j come 'j' francese in *jour*; k come 'c' in *capo*; o come 'eau' in *beau* francese; s aspirato quasi come 'ss' in *ammasso*; ŝ come 'sc' in *scena*; ŭ breve come 'u' in *buono*; z dolce come 'z' francese in *zèle*.

TERMINAZIONI GRAMMATICALI

o. a. e.

Coll'aggiungere una di tali lettere ad una parola radicale, si formano rispettivamente i sostantivi gli aggettivi e gli avverbi.

Non v'è articolo indefinito, ma solo un articolo definito **la** per tutti i generi, numeri e casi.

I sostantivi si formano con **o**, gli aggettivi con **a**, e gli avverbi con **e**.

la patr'o, il padre. **patr'a**, paterno. **milit'o**, guerra. **milit'a**, militare. **feliĉ'e**, felicemente. **la feliĉ'o**, la felicità. **terur'o**, terrore. **terur'a**, terribile. **terur'e**, terribilmente.

Le parole composte si formano colla semplice unione (precede sempre la parola che definisce o specifica) e sono scritte come un'unica parola.

Nella composizione per eufonia le finali grammaticali **o**, **a** ed **e** della parola che specifica possono esser tolte via.

la vapor'ŝip'o, piroscalo. **la ter'pom'o**, la palata. **akv'ofal'o**, cascata. **nokt'omez'o**, mezzanotte. **ĝust'a'temp'e**, in tempo. **sen'pag'e**, gratis.

Le parole così dette straniere, che il maggior numero delle lingue hanno preso da una stessa fonte e sono pertanto internazionalmente già adoperate e capite, non soggiacciono a nessun cambiamento in Esperanto, se non al suo sistema d'ortografia.

ortografi'o, ortografia. **ortografi'a**, ortografico. **teatr'o**, teatro. **teatr'a** (non *teatral'a*), *teatrale*. **centr'o**, centro. **centr'a** (non *central'a*) *centrale*.

Ogni parola si deve leggere com'è scritta. L'accento cade sempre sulla penultima sillaba: — "vojo," "kantado," "interparolo."

aŭ, **eŭ**, **oj**, **aj**, **ej** formano dittongo quindi si pronuncia **ankaŭ** e non *ankaŭ*, **bonaj** e non *bonaj*.

j. n.

Queste due caratteristiche servono a formare rispettivamente il plurale e l'accusativo (compl. oggetto).

la patroj, i padri. bonaĵ domoĵ, buone case. la fil'o am'as la patro'n, il figlio ama il padre.

Nelle frasi che rispondono alla domanda *dove?* (se indica moto verso un luogo) le parole prendono la stessa terminazione in **n**.

Kie'n vi iras? dove andate? dome'n, a casa. Rom'o'n, a Roma. teatro'n, a teatro.

Il genitivo (possessivo si forma con la preposizione **de** e il dativo (termine) con **al**.

de la patro, del padre. al la patro, al padre.

Ogni preposizione della lingua internazionale à un significato definito. Qualora sia necessario d'impiegare qualche preposizione e non è evidente dal senso quale dovrebbe essere, si usa la preposizione **je**, che non à significato definito.

kun la patro, con il padre. sur la tablo, sulla tavola. sopiro je la patrujo, desiderio della patria.

Le preposizioni che per loro natura non indicano moto, se sono adoperate in questo senso vogliono esser seguite dal nome in accusativo (con **n**).

la birdo flugis sur la arbon, l'uccello volò sull'albero.

Il grado comparativo si esprime con **pli, più**, e il superlativo con **plej, il più**. La particella del secondo membro della comparazione *che, di*, si traduce con **ol**.

pli blanka ol neĝo, più bianca che la neve. la plej alta monto, la più alta montagna.

I pronomi personali sono :

Mi, io, ci, tu. li, egli. ŝi, ella. ĝi, esso (di cose). ni, noi. vi, voi, ili, coloro. si (pronome riflessivo). oni, uno (oni corrisponde al franc. 'on.')

I pronomi personali nel complemento oggetto prendono anch'essi l'accusativo **n e** coll'aggiunta dell'aggettivale **a** diventano pronomi possessivi ubbidendo alle regole per gli aggettivi.

mia, il mio, la mia, via, il vostro. ŝia, il suo (fem.) lia, il suo (masc.) ĝia, il suo (di cose). min, me (comp. ogg.) iliajn patrojn, i loro padri (accus.) liaj libroj, i libri di lui.

obl. on. op.

I numeri cardinali non cambiano mai la loro forma. Essi sono :

1 unu	5 kvin	9 naŭ
2 du	6 ses	10 dek
3 tri	7 sep	100 cent
4 kvar	8 ok	1000 mil

Le decine e le centinaia son formate della semplice unione dei numerali.

533 = kvin'cent tri'dek tri.

Gli ordinali si formano coll'aggiungere l'a aggettivale ai cardinali : unu'a, primo. du'a, secondo. tri'a, terzo.

I multipli si formano con **obl** : kvar'obl'a, quadruplo. dek'obl'a, decuplo.

I frazionali con **on'** : du'on'o, metà. tri kvar'on'oĵ, tre quarti.

Si formano i numeri collettivi coll'aggiunta di **op** : ok'op'e, in otto. dek'du'op'e, a dozzine.

ITALIA

Per formare i distributivi si adopera la preposizione **po** : **po ses**, *in ragione di sei*. **po nau'dek**, *in ragione di novantia*. In primo luogo, in secondo luogo, in terzo luogo si traducono avverbialmente con **unu'e**, **du'e**, **tri'e**, ecc.

as. is. os. us. u. i.

ant. int. ont. at. it. ot.

Per mezzo di queste 12 caratteristiche o terminazioni grammaticali e del verbo ausiliario **esti** noi possiamo rendere tutte le voci, modi e tempi della conjugazione. Il verbo non cambia mai la sua forma riguardo al numero e alla persona.

Le tre prime terminazioni, **as**, **is**, **os** servono ad indicare i tre tempi fondamentali :

Presente—**mi skrib'as**, *io scrivo*

Passato— **mi skrib'is**, *io scriveva, io scrissi, io ho scritto*

Futuro— **mi skrib'os**, *io scriverò*

Le seguenti tre **us**, **u**, **i** servono a formare i modi condizionale, imperativo ed infinito :

Condizionale—**mi skrib'us**, *io scriverei*

Ottavito— **skrib'u**, *scriva, scrivele*. **ni skrib'u**, *scriviamo noi*

Infinito— **skrib'i**, *scrivere*

I suffissi **ant**, **int**, **ont** formano i participi attivi :

Presente—**skrib'ant'a**, *che scrive*

Passato— **skrib'int'a**, *che scriveva, che scrisse*

Futuro— **skrib'ont'a**, *che scriverà*

Aggiungendo le terminazioni grammaticali, **o**, **a**, diventano sostantivi e aggettivi, e coll'aggiunta dell' **e** acquistano carattere ablativo-avverbiale (gerundio) ;

La leganto, *il lettore*. **La pasinta nokto**, *la notte passata*. **Instruante ni lernas**, *insegnando noi impariamo*.

I participi passivi si formano colle caratteristiche **at**, **it**, **ot** :

Presente—**am'at'a**, *amato (a) (presentemente)*

Passato— **am'it'a**, *che fu amato (a)*

Futuro— **am'ot'a**, *che sarà amata (a)*

Anche questi possono esser cambiati in sostantivi, aggettivi e avverbi

la amato, *la amatino*, *l'amato*, *l'amata*

kuiritaj terpomoj, *palate colte*

li revenis el la batalo vundite, *essendo ferito*

egli tornò dalla battaglia.

Col soccorso del verbo ausiliare **esti** si ormano i tempi composti (per questo scopo non si usa mai il verbo **havi**).

vi estas petata, *voi siete pregato*

ni estos skribintaj, *noi avremo scritto*

ŝi estus laboranta, *essa starebbe lavorando*

li estis dormonta, *egli stava per dormire*

mi estas amita, *io sono stato (a) amato (a)*

estu benata, *siate benedetto (a)*

PREFISSI

- bo-** denota *parentela per matrimonio*: **patro**, padre. **bopatro**, suocero. **frato**, fratello. **bofrato**, cognato.
dis- denota *separazione* (come in italiano): **jeti**, gettare. **disjeti**, sparpagliare. **semi**, seminare. **dissemi**, disseminare.
ek- denota *inizio e azione momentanea*: **brili**, brillare. **ekbrili**, luccicare. **kanti**, cantare. **ekkanti**, intonare un canto.
ge- denota *persone di ambedue i sessi, prese insieme*: **mastro**, padrone. **gemastroj**, il padrone e la padrona. **onklo**, zio. **geonkloj**, zio e zia.
mal- denota *il contrario*: **riča**, ricco. **malriča**, povero. **fermi**, chiudere. **malfermi**, aprire.
re- denota *ritorno*: **veni**, venire. **reveni**, rivenire. **diri**, dire. **rediri**, replicare.
-

SUFFISSI

- ad-** denota *durata, continuazione di un azione*: **pafado**, colpo d'arma da fuoco. **pafado**, susseguirsi di molti colpi. **rigardi**, guardare. **rigardadi**, osservare.
-aj- denota *qualità concrete*: **mola**, molle. **molaĵo**, polpa, **amika**, amichevole. **amikajo**, atto amichevole.
-an- denota *abitante, membro o partigiano*: **Londono**, Londra. **Londonano**, Londinese. **Kristo**, Cristo. **kristano**, cristiano.
-ar- denota *collettività*: **vorto**, parola. **vortaro**, vocabolario. **arbo**, albero. **arbaro**, foresta.
-ĉj- indica *il diminutivo vezzeggiativo maschile*: **Josefo**, Giuseppe. **Joĉjo**, Beppino.
-ebl- denota *possibilità* (ital. *-abile, -ibile*): **vidi**, vedere. **videbla**, visibile. **kredi**, credere. **kredebla**, credibile.
-ec- denota *qualità astratte*: **mola**, molle. **moleco**, mollezza. **amika**, amichevole. **amikeco**, amicizia.
-edz- denota *sposo di*: **doktoro**, dottore. **doktoredzino**, moglie di dottore. **fratino**, sorella. **fratinedzo**, cognato (marito della sorella).
-eg- denota *ingrandimento*: **domo**, casa. **domego**, casone. **varma**, caldo. **varmega**, scottante.
-ej- denota *luogo destinato a un dato ufficio*: **lerni**, imparare. **lernejo**, scuola. **kuri**, cuocere. **kuirejo**, cucina.
-em- denota *inclinazione, propensione*: **babili**, ciarlare. **babilema**, loquace. **kredi**, credere. **credema**, credulo.
-er- denota *una parte di un tutto l'elemento*: **mono**, denaro. **monero**, moneta. **sablo**, sabbia. **sablero**, granello di sabbia.
-estr- denota *il capo*: **ŝipo**, nave. **ŝipestro**, capitano. **regno**, stato. **regnestro**, capo dello stato.
-et- denota *diminuzione*: **ridi**, ridere. **rideti**, sorridere. **varma**, caldo. **varmeta**, tepido.
-id- denota *il nato, il discendente di*: **kato**, gatto. **katido**, gattino. **hundo**, cane. **hundo**, cagnolino.
-ig- denota *far diventare, rendere*: **morta**, morto. **mortigi**, uccidere. **bruli**, bruciare (v. intrans). **bruligi**, accendere.
-iĝ- denota *l'azione di divenire, farsi*: **ruĝa**, rosso. **ruĝigi**, arrossire. **fluida**, fluido. **fluidigi**, fluidificarsi.

ITALIA

- il— denota mezzo o strumento : bori, trivellare. borilo, trivella. razi, radere. razilo, rasoio.
- in— denota il femminile : onklo, zio. onklino, zia. koko, gallo. kokino, gallina.
- ind— denota merito : admirì, ammirare. admirinda, ammirabile (degnò d'ammirazione). memori, ricordare. memorinda, memorando.
- ing— denota oggetto in cui si confina o si introduce una cosa : cigaro, sigaro. cigaringo, portasigaro. kandelo, candela. kandelingo, candeliere.
- ist— denota mestiere, professione, occupazione abituale : drogo, droga. drogisto, droghiere. suo, scarpa. suisto, calzolaio.
- nj— indica il diminutivo vezzeggiativo femminile : Mario, Maria. Manjo, Mariuccia.
- uj— denota oggetto che porta o contiene una cosa o collezione : inko, inchiostro. inkujo, calamaio. mono, denaro. monujo, portamonete.
- ul— denota individuo avente una data qualità : brava, bravo. bravulo, persona di bravura. bela, bello. belulino, una bellezza (una bella).
- um— suffisso indefinito, corrisponde fra' suffissi a quello che è lo je fra le preposizioni : plena, pieno. plenumi, compiere. vento, vento. ventumi, farsi vento. kruco, croce. krucumi, crocifiggere.

FORMAZIONE DELLE PAROLE

Se parecchie radici (o radici con affissi e terminazioni grammaticali) esprimono un'idea si scrivono come una parola sola.

Per maggior chiarezza ai principianti talvolta si scrivono le varie parti di una parola separate da virgolette: — **Frat in'o, mal'fort ec'o, bedaür ind'e, facil'igi, kre'int'o.**

Benchè formino un'idea, queste parole sono composte di parecchie parti che si devono cercare separatamente nel vocabolario.

Si conosceranno prestissimo a memoria le terminazioni grammaticali, i prefissi e i suffissi.

Allora non resterà che eliminarli dalla parola che si deve decifrare e consultare il vocabolario per la radice fondamentale che rimane.

Mal'fort ec'o — Si trova che **ec'** denota qualità, o terminazione di nome, **mal'** contrario, **fort forte**; quindi **forteco** = forza, **malforteco** = debolezza.

Bedaür inde — Si trova che **ind'** denota merito, e finale d'avverbio, **bedaür** rimpiangere; quindi **bedaür inde** = disgraziatamente.

Facil'igi — **i_a** far diventare, rendere, **i** finale di verbo all'infinito; quindi **faciligi** = facilitare.

kre'int'o — **kre'** creare, **int'** finale di participio passato attivo, o finale di sostantivo; quindi **kreinto** = creatore.

ESERCIZII

I.

La patr'o estas tre bon'a. Mi vid'is grand'a'n hund'o'n en la garden'o. Mi parol'os hodiau al mi'a patr'o pri la libr'o. Don'u al mi la giardino. Io parleró oggi a mio padre del libro. Date a_l me il

libret'o'n. La bird'o'j hav'is nes'to'j'n en la arb'o'j. Ven'u al mi hodiaŭ
libretto. Gli uccelli avevano nidi ne gli alberi. Venite da me oggi
vesper'e. Ĉu vi dir'as al mi la ver'o'n? La dom'o aparten'as al mi.
di sera. Forse voi dite a me il vero? La casa appartiene a me.
Sinjor'o Petro kaj li'a edz'in'o tre am'as mi'a'j'n infan'o'j'n.
Il signor Pietro e sua moglie assai amano i miei figliuoli.

2.

Ĉu vi jam trov'is vi'a'n' horlog'o'n? Mi ĝi'n ankoraŭ ne serĉ'is
Avete già trovato il vostro orologio? Io non l'ho ancora cercato;
kiam mi fin'os mi'a'n labor'o'n, mi serĉ'os mi'a'n horlog'o'n, sed mi tim'as,
quando finirò il mio lavoro, cercherò il mio orologio, ma temo
ke mi ĝi'n jam ne trov'os.
che non lo troverò più.

3.

Simpla, fleksebla, belsona. (Vid. p. 244.)

INTERNACIA

PROPAGANDEJO ESPERANTISTA

135, High Holborn, LONDON, W. C.

Agli non-Esperantisti

Invia informazioni di tutta classe con relazione alla lingua internazionale Esperanto, una grammatica e vocabolario a tutti quanti manderanno un coupon.

Agli Propagandisti

Somministra loro i famosi libretti Ĉefeĉ in ogni lingue:
"Ŝlosiloj" (chiavi) 100 copie per 3.50.
"Tutoj" (tutto il Esperanto) 100 copie per 7.00

Invia anche contra petizione una lista completa dei prezzi delle Stelle, Embleme, etc.

Ufficio di pubblicazione di "LA PROPAGANDISTO"

СОСТАВНЫЯ ЧАСТИ ЯЗЫКА ЭСПЕРАНТО

АЗБУКА

Aa	Bb	Cc	Ĉĉ	Dd	Ee	Ff	Gg	Ĝĝ	Hh	Ĥĥ	Ii	Jj	Ĵĵ
а	б	ц	ч	д	э	ф	г	дж	(г,а)	х	и	й	ж
Kk	Ll	Mm	Nn	Oo	Pp	Rr	Ss	Ŝŝ	Tt	Uu	Ŭŭ		
к	л	м	н	о	п	р	с	ш	т	у	у		(краткое)
Vv	Zz												
в	з												

Буква **h** произносится, какъ **h** въ языкахъ нѣмецкомъ, латинскомъ и другихъ и какъ буква „г“ въ словахъ: Богъ, Господь, буква **ĥ** (которая употребляется только послѣ гласной) произносится, какъ краткое **п** въ нѣмецкомъ словѣ *kaufen* или въ латинскомъ *laudo*; буква **l** произносится всегда мягко: **la** — ля, **lu** — лю, и т. д.

Грамматическія окончанія.

о . а . е .

Прибавленіемъ одной изъ этихъ буквъ къ корню слова (см. словарь стр. 7) соответственно образуется имя существительное, имя прилагательное или нарѣчіе.

Въ яз. Эсперанто нѣтъ неопредѣленнаго члена; опредѣленный членъ **la**, для всѣхъ родовъ, падежей и чиселъ, употребляется такъ же, какъ и въ языкахъ нѣмецкомъ, французскомъ и другихъ. Лица, для которыхъ употребленіе члена представляеть трудности, могутъ совершенно его не употреблять.

Имена существит. образуются посредствомъ **o**, им. прилагательныя посредствомъ **a**, нарѣчія посредствомъ **e**.

La patr'o отецъ, **patr'a** отеческій, отцовскій, **pan'o** хлѣбъ, **milit'o** война, **milit'a** военный, **terur'o** ужасъ, **terur'a** ужасный, **tag'o** день, **tag'e** днемъ.

Сложныя слова образуются простымъ сліяніемъ словъ (главное на концѣ). Для благозвучія можно вставлять грамматическія окончанія **o**, **a**, **e**, въ сложное слово.

Vapor'sip'o пароходъ, **akv'o'fal'o** водопадъ, **nokt'o'mez'o**, полночь, **sen'rag'a**, безплатный, **mal'alt'e**, низко.

Слова международныя, т. е. заимствованныя большинствомъ иностранныхъ языковъ изъ одного источника, употребляются въ Эсперанто безъ измѣненія, принимая только орфографію Эсперанто.

Teatr'o, театр, **teatr'a**, театральный, **gramatik'o**, грамматика, **gramatik'a**, грамматическій.

Удареніе находится всегда на предпоследнемъ слогѣ: „vojo“, „kantado“, „interparolo“.

j. n.

Множественное число образуется прибавлением буквы **j** къ окончанию им. существ. (о) и им. прилагательн. (а).

Patro'j отцы, **alta'j domo'j** высокие дома.

Падежей только два: именительный и винительный. Последний получается чрез прибавление окончания **n**. Остальные падежи образуются при помощи предлогов: родительный падеж — **de** (отъ), дательный падеж — **al** (къ), творительный падеж — **per** (посредствомъ), предложный падеж — **pri** (объ), или другими предлогами соответственно смыслу.

La patro отецъ, **de la patro** — отца, **al la patro** отцу, **la patro'n** — отца, **kun la patro** — съ отцомъ, **pri la patro** — объ отце, **por la patroj** — для отцовъ. Когда нужно употребить предлогъ, а прямой смысл не указывает какой именно, то употребляется предлогъ **je**, который самостоятельного значения не имѣетъ. Можно употреблять винительный пад. вмѣсто предлога **je**.

Ridi je malriĉulo — смѣяться надъ нищимъ, **enuo je la patrujo** — тоска по отечеству, **je la tria tago** или **la trian tagon** — на третій день.

Въ предложеніяхъ, отвѣчающихъ на вопросъ куда (обознач. направление), слова, выражающія направление, принимаютъ окончание **n**.

Kie? Ĝu? Kie'n vi iras? Куда вы идете? **Hejme'n** домой; **la birdo flugis en la ĉambro** — птица полетѣла въ комнату; **ĝi flugas en la ĉambro** — она летаетъ въ комнату.

Сравнительная степень образуется при помощи **pli** (болѣе), а превосходная — **plej** (наиболѣе); слово „чѣмъ“ переводится **ol** (послѣ сравнит. степени).

Pli blanka ol neĝo — бѣлѣе снѣга; **la plej alta monto** — высочайшая гора. Личныя мѣстоименія суть:

Mi, я, **ci**, ты, **li**, онъ, **ŝi**, она, **ĝi**, оно (если полъ игнорируется), **ni**, мы, **vi**, вы, **ili**, они, **oni**, себя, **oni**, безличное множеств. числа (какъ франц. **on** и нѣм. **man**).

Въ винительномъ падежѣ мѣстоименія принимаютъ окончание **n**, а съ окончаниемъ **a**, они переходятъ въ притяжательныя мѣстоименія.

Mia, мой, моя, мое, **via**, вашъ, ваша, ваше, **lia**, его, **ŝia**, ея, **iliajn patrojn**, ихъ отцовъ, **amu ŝin**, люби ее, **mia ĉapelo**, моя шляпа.

obl. on. op.

Им. числительны неизмѣняемы:

1 unu	4 kvar	7 sep	10 dek
2 du	5 kvin	8 ok	100 cent
3 tri	6 ses	9 nau	1000 mil

Десятки и сотни образуются прибавлениемъ окончания: 533 = **kvin'cent tri'dek tri**.

Порядковыя образуются прибавлениемъ окончания прилагательнаго **a**: **unu'a** первый, **du'a** второй, **tri'a** третій, **dek'a** десятый, **cent'a** сотый, **mil'a** тысячный.

Множительныя образуются при помощи суффикса **obl**: **tri'obl'a** тройной. Дробныя — при помощи суффикса **on**: **du'on'o** половина, **tri kvar'on'o'j** три чет-

RUSA

верти. Собирабельныя — при помощи суффикса **op**: **du, op'e** *одеваемъ*, **kvin'op'e** *плитерокъ*.

Для раздѣлительныхъ — слово **po**: **po kvin** *по пяти*, **po naudek** *по девятисто*.
Для образования числительныхъ нарѣчій прибавляется окончание нарѣчія **e**: **unu'e** *во первыхъ*, **du'e** *во вторыхъ*.

as. is. os. us. u. i.

ant. int. ont.

at. it. ot.

Посредствомъ этихъ двѣнадцати характеристикъ или грамматическихъ окончаний и вспомогательнаго глагола **esti** (*быть*) можно образовать всѣ формы и времена дѣйствительнаго и страдательнаго залоговъ. Глаголь по числамъ и лицамъ не измѣняется.

Три окончания **as, is, os** обозначаютъ три времени:

Настоящее время — **mi skrib'as**, *я пишу*.

Прошедшее время — **mi skrib'is**, *я писалъ*.

Будущее время — **mi skrib'os**, *я буду писать*.

Us, u, i служатъ для образования условнаго, повелительнаго и неопредѣленнаго наклоненій:

Условное — **mi skrib'us**, *я бы писалъ*.

Повелительное — **skrib'u**, *пиши, пишите*.

Неопредѣлен. — **skrib'i**, *писать*.

Соединеніе личнаго мѣстоименія съ повелит. наклоненіемъ служитъ для выраженія намѣренія, желанія и воли: **li skribu**, *пусть напишетъ (чтобы онъ написалъ)*, **ni skribu**, *напишемъ!*

Ant, int, ont образуютъ причастія дѣйствительнаго залога:

Наст. вр. — **skrib'ant'a**, *пишущій*.

Прошед. вр. — **skrib'int'a**, *писавшій*.

Буд. вр. — **skrib'ont'a**, *который напишетъ*.

Съ прибавленіемъ окончаній **o, a** они переходятъ въ им. существ. и прилагательныя:

La leganto, *читатель*; **la pasinta nokto**, *прошлая ночь*.

Съ прибавленіемъ окончанія нарѣчія **e** причастіе переходитъ въ дѣепричастіе: **instruante ni lernas**, *уча (другихъ) мы учимся*.

Причастія страдательнаго залога образуются при помощи характеристикъ **at, it, ot**.

Наст. вр. — **farata**, *дѣлаемый*.

Прошед. вр. — **farita**, *сдѣланный*.

Будущ. вр. — **farota**, *имѣющій быть сдѣланнымъ*.

Причастія страдат. залога также могутъ переходить въ им. существительныя, им. прилагательныя и дѣепричастія.

La kaptito, *пальникъ*; **la amatino**, *любимца*; **rostitaj kokidoj**, *жаренныя цыплята*; **li revenis el la batalo vundite**, *онъ вернулся съ битвы, будучи раненъ*.

Сложныя формы образуются посредствомъ вспомогательнаго глагола **esti** (*быть*).

Vi estas petata, *васъ просятъ* (единств.)

(букв.: вы — есть — просимый).

Ni estos skribintaĵ, мы окончимъ писаніе, мы напишемъ (букв. : мы будемъ писавшіе).

Ŝi estus laboranta, она работала бы.

Li estis dormonta, онъ долженъ былъ заснуть

(букв. : онъ былъ — который будетъ спать).

Mi estas amita, я была любима

(букв. : я есмь любяемый или котораго любил).

Estu benata, будь благословенъ.

Приставки.

- bo-** означаетъ родство, приобретенное бракомъ : **patro** отецъ ; **bopatro**, тесть или свекоръ ; **frato**, братъ ; **bofrato**, шурина или деверь или сватъ.
- dis-** означаетъ раздѣленіе, разединеніе : **ĵeti**, бросать ; **disĵeti**, разбросать ; **ŝiri**, реать ; **disŝiri**, разорвать.
- ek-** означаетъ начало или мгновенность дѣйствія : **krii**, кричать ; **ekkrii**, вскричать ; **kanti**, пѣть ; **ekkanti**, запѣть.
- ge-** означаетъ сведеніе обоихъ половъ : **patro**, отецъ ; **gepatroj**, родители ; **onklo**, дядя ; **geonkloj**, дядя и тетя.
- mal-** означаетъ противоположность : **riĉa**, богатый ; **malriĉa**, бѣдный ; **fermi**, запереть ; **malfermi**, отворить, отпереть.
- re-** означаетъ назадъ, снова : **iri**, идти ; **reiri**, возвращаться ; **doni**, давать ; **redoni**, возвращать.

Суффиксы.

- ad-** означаетъ продолжительность, многократность дѣйствія : **pafo**, выстрѣлъ ; **paŝado**, паѣба ; **iri**, идти ; **iradi**, ходить.
- aĵ-** означаетъ нечто съ даннымъ качествомъ или изъ данного матеріала : **malnova**, старыи ; **malnovaĵo**, старье ; **amiko**, другъ ; **amikaĵo**, дружескій поступокъ.
- an-** означаетъ членъ, житель, приверженецъ : **Parizo**, Парижъ ; **parizano**, парижанинъ ; **Kristo**, Христосъ ; **kristano**, христианинъ.
- ar-** означаетъ собраніе однородныхъ предметовъ : **vorto**, слово ; **vortaro**, словарь ; **arbo**, дерево ; **arbaro**, лѣсъ.
- ĉj-** превращаетъ въ ласкательныя собственныя мужскія имена : **Petro**, Петръ ; **Peĉjo**, Петя ; **Nikolao**, Николай ; **Niĉjo**, Коля.
- ebl-** означаетъ возможность : **kredi**, вѣрить ; **kredebla**, вѣроятный ; **travidi**, видѣть, сквозъ ; **travidebla**, прозрачный.
- ec-** означаетъ качество : **mola**, мягкій ; **moleco**, мягкость ; **amiko**, другъ ; **amikeco**, дружба.
- eg-** означаетъ увеличеніе или усиленіе степени : **varma**, теплый ; **varmega**, горячій ; **pluvo**, дождь ; **pluvego**, ливень.
- ej-** означаетъ мѣсто для.... **lerni**, учиться ; **lernejo**, школа ; **kuiri**, варить ; **kuirejo**, кухня.
- em-** означаетъ склонность, привычку : **kredi**, вѣрить ; **kredema**, легкоувѣрный ; **babili**, болтать ; **babilema**, болтливый.

RUSA

- er— означаетъ отдѣльную единицу: **mono**, деньги; **monero**, монета; **sablo**, песокъ; **sablero**, песчаника.
- estr— означаетъ начальника: **ŝipo**, корабль; **ŝipestro**, капитанъ; **regno**, государство; **regnestro**, государь.
- et— означаетъ уменьшение или ослабленіе степени: **lago**, озеро; **lageto**, прудъ; **ridi**, смѣяться; **rideti**, улываться.
- id— означаетъ дитя, потомокъ; **bovo**, быкъ; **bovido**, теленокъ; **koko**, птуха; **kokido**, цыпленокъ.
- ig— означаетъ дѣлать чѣмъ нибудь, заставить дѣлать: **morta**, мертвый; **mortigi**, убивать; **bruli**, горѣть; **bruligi**, жечь.
- ig— означаетъ окраситься, окраситься: **ruĝa**, красный; **ruĝigi**, покрасить; **fluida**, жидкій; **fluidigi**, таять.
- il— означаетъ орудіе: **haki**, рубить; **hakilo**, топоръ; **kombi**, чесать; **kombilo**, гребень.
- in— означаетъ женскій полъ: **onklo**, дядя; **onklino**, тетка; **koko**, птуха; **kokino**, курица.
- ind— означаетъ достойный: **kredi**, вѣрить; **kredinda**, достовѣрный; **laŭdi**, хвалить; **laŭdinda**, похвальный.
- ing— означаетъ вещь, въ которую вставляется: **plumo**, перо; **plumingo**, ручка (для пера); **kandelo**, свѣча; **kandelingo**, подсвѣчникъ.
- ist— означаетъ занятіе, профессію: **ŝuo**, башмакъ; **ŝuisto**, сапожникъ; **maro**, море; **maristo**, морякъ.
- nj— превращаетъ въ ласкательныя женскія собственныя имена: **Mario**, Марія; **Manjo**, Мама; **Sofo**, Софья; **Sonjo**, Сома.
- uj— означаетъ предметъ атрибуціи, носіицъ: **inko**, чернила; **inkujo**, чернильница; **mono**, деньги; **monujo**, кошелекъ.
- ul— означаетъ лицо, отличающееся даннымъ качествомъ: **brava**, храбрый; **bravulo**, храбрецъ; **bela**, красивый; **belulino**, красавица.
- um— имѣетъ неопредѣленное значеніе и употребляется въ тѣхъ случаяхъ, когда ни одинъ изъ вышеупомянутыхъ суффиксовъ не подходитъ: **kruco**, крестъ; **krucumi**, распять на крестъ; **plena**, полный; **plenumi**, исполнить; **kolo**, шея; **kolumo**, воротникъ.

Образованіе словъ.

Если нѣсколько корней (или корни съ приставками и грамматическими окончаніями) выражаютъ одно понятіе, то они соединяются въ одно слово.

Однако для облегченія начинающимъ, они отдѣляются другъ отъ друга черточками: — **Mal'fort'ec'o, bedaŭr'ind'e, facil'ig'i, kre'int'o.**

Хотя слова эти выражаютъ собою каждое одно понятіе, но онѣ состоятъ изъ нѣсколькихъ частей и въ словарѣ нужно отыскивать значеніе каждой части въ отдѣльности. Вы быстро заучите безъусъль значеніе грамматическихъ окончаній, суффиксовъ и приставокъ и Вамъ останется искать только корни.

Mal'fort'ec'o — Вы найдете **'ec'** означающее качество, **'o** — существит., **mal** — противоположность, **fort'** — сильный; слѣдовательно **forteco** = сила, крепость **malforteco** = слабость.

Bedaŭr'ind'e — Вы найдете **'ind** означ. достойный, **'e** нарѣчіе, **bedaŭr'** — сожалѣть; слѣдовательно **bedaŭrinde** = на сожалѣнію.

Facil'ig'i — **ig** — дѣлать чѣмъ нибудь, **'i** неопред. имкл., **facil'** легкий; слѣдов. **faciligi** = облегчить.

Kre'int'o — **int** причаст., дѣйств. зал., прош. вр.; **'o** — существ.; **kre'** — создать; слѣдов. **kreinto** = создатель, теоретикъ.

Упражнения.

1.

La patr'o est'as tre bon'a. Mi vid'is grand'a'n hund'o'n en la ĝarden'o.
Отецъ (есть) очень добръ. Я видѣлъ большую собаку въ саду

Mi parol'os hodiaŭ al mi'a patr'o pri la libr'o. Don'u al mi
Я буду говорить сегодня моему отцу о книгѣ. Дайте мнѣ

la libr'e'on. La bird'o'j hav'is nest'o'jn en la arb'o'. Ven'u al mi hodiaŭ
книжечку. Птицы имѣли гнѣзда въ деревьяхъ Приди ко мнѣ сегодня

vesper'e. Ĉu Vi dir'as al mi la ver'o'n? La dom'o aparten'as al mi.
вечеромъ. Говорите-ли Вы мнѣ правду? Домъ принадлежитъ мнѣ.

Sinjur'o Petr'o kaj li'a edz'in'o tre am'as mi'a'jn infan'o'jn.
Господинъ Петръ и его супруга очень любятъ моихъ дѣтей.

2.

Ĉu Vi jam trov'is Vi'a'n horlog'o'n? Mi ĝin ankoraŭ ne serĉ'is; kiam
Нашли-ли Вы уже Ваши часы? Я ихъ еще не искалъ; когда

mi fin'os mia'n labor'o'n, mi serĉ'os mi'a'n horlog'o'n, sed mi tim'as, ke
я окончу мою работу, я буду искать мои часы, но я боюсь, что

mi ĝin jam ne trov'os.
я ихъ уже не найду.

3.

„Simpla, fleksebla, belsona..... (vid. p.244).“

SVEDA

ESPERANTOSPRÅKETS BESTÅNDSDELAR

ALFABETET

a b c ĉ d e f g ĝ h ĥ i j k l m n o p r s ŝ t
u ŭ v z

Af dessa uttalas:

c som 'ts' i *salser*; ĉ som 'tj' i *ljåna*; ĝ (=d+j) som eng. 'g' i *gentle*; ĥ som 'ch' i tyska *hoch, ach*; j som 'sj' (sångbart) i *vysj*, franska 'j' i *jour*, eng. 's' i *pleasure*; o som 'å' i *båt*; ŝ som 'sch' i *brosch*; u som tyskt 'u' i *gul*; ŭ (som kort 'u' i *Faust*) är konsonant, ej stafvelsebildande 'u'; z som (sångbart) 's' i "bzzz!" franska 'z' i *zèle*, tyska 's' i *sagen*.

Öfriga bokstäfver uttalas oföränderligt så som deras svenska namn i alfabetet anger (således g'eografi-ej 'jeogr.'- o. s. v.)

GRAMMATISKA ÄNDELSER

o. a. e.

Genom att till ordets stam foga en af dessa ändelser bildas substantiv, adjektiv och adverb.

Obestämd artikel finns ej. Bestämda artikeln är *la* för alla genus, numerus och kasus.

Substantiv bildas medels *o*, adjektiv medels *a*, adverb medels *e*.

la patr'o fadern, patr'a faderlig, milit'o krig, milit'a krigisk, feliĉ'e lyckligtvis, la feliĉ'o lyckan, terur'o förskräckelse, terur'a förskräcklig, la jaro året, jare årligen.

Sammansatta ord bildas genom enkel sammanställning af ordstammarna till ett ord, hvarvid det 'kvalificerande' ordet ställes främst. Om väljudet så fordrar, kan man i förra sammansättningsleden bibehålla de grammatiska ändelserna *o*, *a* eller *e*.

la vapor'ŝip'o ångfartyget, ter'pom'o potatis, akv'o'fal'o vattenfall, nokt'o mez'o, midnatt, ĝust'a temp'e i rätt tid, sen'pag'e gratis.

Främmande ord, hvilka de flesta språk lånat ur samma källa, och hvilka begagnas och förstås af de flesta nationer, undergå ingen annan förändring i Esperantospråket än den att stafningssättet lämpas efter dettas.

ortografi'o ortografi, ortografi'a ortografisk, teatr'o teater, teatr'a teatralisk, centr'o centrum, centr'a (ej central'a), central.

Hvarje ord utläses så som det är stafvad. Tonvikten ligger i flerstafviga ord på näst sista stafvelsen: "vojo," "kantado," "interparolo".

j. n.

Dessa två bokstäfver bilda pluralis och akkusativ.-Adjektivet rättar sig till numerus och kasus efter sitt substantiv.

la patr'oĵ, fäderna, bonaĵ domoĵ, goda hus, la fil'o am'as sia'n patr'o'n (akkusativobjekt), *sonen älskar sin far.*

Som svar på frågan "hvarthän?" — för att ange riktning till ett ställe — antaga ord (substantiv och adverb) akkusativändelsen **n**.

Kie, hwarest? Kie'n vi ir'as, hvar't går ni? hejm'e, hemma; hejm'e'n, hem; ir'i teatr'o'n, gå på teatern; Pariz'o'n, till Paris.

Genitiven bildas med prepositionen **de**, dativen med prep. **al**.

la domo de la patro, faderns hus; diri ion al la patro, all säga något åt fadern.

Hvarje preposition har i Esperanto skarpt begränsad betydelse och användes blott i denna. Om ingen preposition rätt passar i sammanhanget, kan man begagna prepos. **je**, som är öfversättlig. Alla prepositioner styra (i och för sig) nominativ.

kun la patro, med fadern; sur la tablo, på bordet, sopiro je la patruĵo, längtan till fädernestandet, plena je akvo, full med vatten.

Prepositioner, som enligt sin natur ej ange riktning, måste för att prepositionsuttrycket dock skall få denna betydelse, åtföljas af substantivet i akkusativ.

la kato saltis sur la tablon, katten hoppade upp på bordet; en la ĉambron, in i rummet.

Comparativus är bildadt genom **pli, mera**, och Superlativus genom **plej, mest**. Ordet **an** ersättes med ordet **ol**.

pli blanka ol la neĝo, hvitare än snö, la plej alta monto, det högsta berg.

Personliga pronomen äro :

Mi jag, li han, ŝi hon, ĝi det, ni vi, vi ni, ili de, si sig, oni man. (Akkusativ **min miĝ, lin honom, vin er, o. s. v.**)

Possessiva pronomen bildas med adjektivändelsen **a** : **mia min, via eder, ŝia hennes, amu ŝin, alska henne, mia ĉapelo, min hall, liaĵ libroĵ, hans böcker.**

obl. on. op.

Grundtalen äro alltid oföränderliga :

1 unu	4 kvar	7 sep	10 dek
2 du	5 kvin	8 ok	100 cent
3 tri	6 ses	9 nau	1000 mil

Tio- och hundratal bildas genom sammanfogning :
533 = kvin'cent tri'dek tri.

Ordningstalen bildas medels adjektivändelsen **a** : **la unua, den första, la dua, den andra, la tria, den tredje.**

Multiplikationstalen bildas medels **obl' : kvar'obl'a fyrfaldig, dek'obl'a, tiodubbel.**

Bråktal bildas medels **on' : duon'o, en half, tri'kvar'on'oĵ, tre fjärdedelar.**

Kollektivtal bildas medels **op' : ok'op'e, alla tillsammans, dek'du'ope, dusinvis.**

Distributivtal bildas medels prepositionen **po** (å, hvar sina) : **po ses, hvar sina sex, la libroĵ kostas po tri kronoĵ, böckerna kosta tre kronor stycket.**

Indelningstal bildas medels adverbändelsen **e'** : **unu'e, för det första, du'e' för det andra, kvin'e, för det femte, o. s. v.**

as. is. os. us. u. i.

ant. int. ont. at. it. ot.

Medels dessa 12 grammatiska ändelser samt hjälpverbet *esti* kunna verbets alla tempora och modi bildas såväl i aktiv som i passiv.

Verbets form är oberoende af numerus och person och ändras ej för olikhet hos dem.

De första tre ändelserna *as, is, os*, beteckna de tre grundtempora :

Presens — *mi skrib'as, jag skrifver*

Perfektum — *mi skrib'is, jag skref, jag har skr ifvit*

Futurum — *mi skrib'os, jag skall skrifva*

De nästa tre *us, u, i*, bilda konditionalis, imperativ och infinitiv :

Konditionalis — *mi skrib'us, jag skulle skrifva*

Imperativ — *skrib'u, skrif, skrifven*

Infinitiv — *skrib'i, att skrifva.*

Genom att tillägga imperativet till det personliga pronomenet uttryckes önskan, afsigt eller vilja.

(*ke*) *li skribu, all han kan skrifva, lät honom skrifva; Ni skribu, låtom oss skrifva.*

Medels *ant, int, ont*, bildas de aktiva participerna :

Presens — *skrib'ant'a, skrifvande*

Perfektum — *skrib'int'a, hafvande skrifvit*

Futurum — *skrib'ont'a, skolande skrifva*

Medels ändelserna *o* och *a* erhålla de substantiv-och adjektiv-samt medels *e* adverb-karaktär :

La leganto, läsaren. La pasinta nokto, den förflutna natten. Instruante, oni lernas mem, genom att undervisa lär man sig själf.

Passiva participer bildas medels *at, it, ot.*

Presens — *am'at'a, älskad, som älskas*

Perfektum — *am'it'a, som har älskats*

Futurum — *am'ot'a, som skall älskas*

Elfen dessa kunna ombildas till substantiv, adjektiv och adverb.

la amato, den älskade, kuiritaj terpomoj, kokta potatisar, li revenis el la batalo vundite, han återkom sårad från striden.

Medels hjälpverbet *esti* bildas de sammansatta tidsormerna :

vi estas petata, ni ombedes

ni estos skribintaj, vi skola hafva skrifvit

ŝi estus laborinta, hon skulle ha arbetat

li estis dormonta, han har skolat sömna

mi estas sendita, jag har stickats

estu benata, var välsignad

PREFIXER

bo- släktskap genom giftermål : **patro**, fader ; **ĵbopatro**, svärfar ; **frato**, broder, **bofrato**, sväger.

dis- söndring och spridning : **ĵeti**, kasta ; **disĵeti**, kasta omkring ; **semi**, så ; **dissemi**, kringströ.

- ek**—*ögonblicklig och begynnande handling* : **brili**, glänsa ; **ekbrili**, glänsa till ; **kanti**, sjunga ; **ekkanti**, börja sjunga, ta upp (en sång).
ge—*sammansättning af bägge könen* : **patro**, fader ; **gepatroj**, föräldrar ; **mastro**, husbonde ; **la gemastroj**, husbondefolket (herrn och frun).
mal—*sak motsats* : **riča**, rik ; **malriča**, fattig ; **fermi**, stänga ; **malfermi**, öppna.
re—*åter, ånyo* : **veni**, komma ; **reveni**, återkomma ; **fari**, göra ; **refari**, göra om.

SUFFIXER

- ad**—*betecknar : varaktighet, upprepande* : **pafö**, skott ; **pafado**, skjutning, salva.
-aj—*sak som är (af.)* : **mola**, mjuk ; **la molažo**, det mjuka ; **amiko**, vän ; **amikajo**, vänskapsbevis.
-an—*invånare, medlem, anhängare* : **Londono**, London ; **Londonano**, Londonbo ; **Kristo**, Kristus ; **kristano**, kristen.
-ar—*samling af lika föremål till ett begrepp* : **arbo**, träd ; **arbaro**, skog ; **vorto**, ord ; **vortaro**, ordbok.
-čj—*efter 2-5 bokstafven i manligt personnamn bildar smeknamn* : **Karlo**, Karl ; **Kačjo**, Kalle ; **Petro**, Pär ; **Pečjo**, Pelle.
-ebl—*möjlig* : **vidi**, se ; **videbla**, synling ; **kredi**, tro ; **kredebla**, trolig.
-ec—*egenskap, del all något är..* : **mola**, mjuk ; **moleco**, mjukhet ; **amiko**, vän ; **amikeco**, vänskap.
-eg—*förstoring* : **pordo** : dörr ; **pordego**, port ; **varma**, varm ; **varmega**, het.
-ej—*platsen för..* : **lerni**, lära ; **lernejo**, skola ; **kuiiri**, koka ; **kuirejo**, kök.
-em—*benågenhet, vana* : **kredi**, tro ; **kredema**, lättrogen ; **laboro**, arbete ; **laborema**, arbetsam, flitig.
-er—*smådel* : **sablo**, sand ; **sablero**, sandkorn ; **mono**, pengar ; **monero**, slant.
-estr—*chef, föreståndare* : **šipo**, skepp ; **šipestro**, kapten ; **regno**, rike ; **regnestro**, statschef.
-et—*minskning* : **ridi**, skratta ; **rideti**, le ; **varma**, varm ; **varmeta**, ljum.
-id—*afkomling* : **bovo**, tjur ; **bovido**, kalf ; **koko**, tupp ; **kokido**, kyckling.
-ig—*göra, komma något all..* : **morta**, död ; **mortigi**, döda ; **bruli**, brinna ; **bruligi**, antända, bränna.
-ig—*blifva, göras, -na* : **ruža**, röd ; **ružiği**, rodna ; **sidi**, sitta ; **sidiği**, sätta sig.
-il—*vertyg, medel* : **tranči**, skära ; **trančilo**, knif ; **viši**, aftorka ; **višilo**, handduk.
-in—*femininkön* : **frato**, broder ; **fratino**, syster ; **koko**, tupp ; **kokino**, höna.
-ind—*värd* : **admiri**, beundra ; **admirinda**, beundransvärd ; **vidi**, se ; **vidinda**, sevärd.
-ing—*hållare, slida, sak all infästa föremålet i* : **plumo**, penna ; **plumingo**, pennskaft ; **kandelo**, ljus ; **kandelingo**, ljusstake.
-ist—*yrke, sysselsättning* : **maro**, haf ; **maristo**, sjöman ; **šuo**, sko ; **šuišto**, skomakare.
-nj—*efter 2-5 bokstafven i kvinnligt personnamn bildar smeknamn* : **Mario**, Maria ; **Marinjo**, Majken, Maja.
-uj—*det som har all innehålla, vara fylldt med* : **inko**, bläck ; **inkujo**, bläckhorn ; **mono**, pengar ; **monujo**, penningpung.
-ul—*den som kännetecknas af all vara..* : **brava**, tapper ; **bravulo**, hjälte ; **blinda**, blind ; **blindulo**, blind man.
-um—*obestämdt suffix, motsvarande je bland prepositionerna* : **vento**, vind ; **ventumilo**, solfjäder ; **plena**, full ; **plenumi**, uppfylla ; **kolo**, hals ; **kolumo**, krage.
-

ORDBILDNING

I fall flera ord (eller ordstammar, med eller utan affixer och grammatiska ändelser), bilda ett begrepp, sammanskrifvas de till ett enda ord. — Till lättnad för nybörjare brukar man uppdelna orden med streck: **Fra'tin'o**, **mal'fort'ec'o**, **bedaür'ind'e**, **facil'ig'i**, **kre'int'o**.

Ehuru dessa ord bilda ett enda begrepp, äro de dock sammansatta af flera delar, hvilka hvar för sig sökas i ordlistan.

De grammatiska ändelserna, prefixen och suffixen, lär man sig snart utantill. Det återstår då blott att bortskilja dem från stamordet och söka detta i ordlistan.

Mal'fort'ec'o—o substantivändelse; **ec'** betecknar *egenskap*; **mal'** bet. *motsats*, **fort'** *stark*; således: **fort'eco**=*styrka*, **mal'fort'eco**=*svaghet*.

Facil'ig'i—i infinitivändelse; **ig'** *orsaka*; **facil'** *lätt*; således: **facil'igi**=*göra lätt*.

Bedaür'ind'e—e adverbändelse; **ind'** *värd*; **bedaür'** *beklaga*; således: **bedaür'inde**=*beklagligtvis, ty värr*.

Kre'int'o—o substantivändelse; **int'** *perf. partic. aktiv*; **kre'** *skapa*; således: **kreinto**=*skapare*.

ÖFNINGSEXEMPEL

1.

La patr'o est as tre bon'a. Mi vid'is grand'a'n hund'o'n en la gärd'en'o.

Fadern är mycket god. Jag såg en stor hund i trädgården.
Mi parol'os hodiaü al mi'a patr'in'o pri la libr'o. Don'u al mi la libr'et'o'n.
Jag skall tala i dag till min moder om boken. Gif mig den lilla boken,
La bird'o'j hav'is nest'o'jn en la arb'o'j. Ven'u al mi hodiaü vesper'e. Ču vi
Fåglarna hade nästen i träden. Kom till mig i dag på aftonen. Männe
dir'as al mi la ver'o'n? La dom'o aparten'as al mi. Sinjor'o Petr'o kaj li'a
ni säger mig sanningen? Huset tillhör mig. Herr Peter och hans
edz'in'o tre am'as mi'a'jn infan'o'jn.
hustru mycket älska mina barn.

2.

Ču vi jam trov'is vi'a'n horlog'o'n? Mi ĝi'n ankoraü ne serč'is; kiam

Har ni redan hittat er klocka? Jag har ännu inte letat efter den; när
mi fin'os mi'a'n labor'o'n mi serč'os mi'a'n horlog'o'n, sed mi tim'as, ke mi
jag slutar mitt arbete, skall jag söka min klocka, men jag fruktar, att jag
ĝi'n jam ne trov'os
inte längre hittar den.

3.

" Simpla, fleksibla, belsona (vid. p. 244).

